Инв. № 8
Гос. книжная палата УзССР
23 АВГ 1983

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 192 (18.669). ● Сешанба, 1983 йил 23 август ● Баҳоси 3 тийин.

Илғор механизаторлар минбари

ТЕХНИКАГА ТАЯНИБ

Ҳозирги вақтда пахтачиликни комплекс механизациялаш, бу тармоқдаги қўл меҳнатини тўла-тўкис техника гарданига юклаш долзарб масалалардан биридир. Партия ва ҳукуматимиз ҳаётбахш кўрсатмаларини оғишмай турмушга татбиқ этаётган механизаторларимизнинг меҳнат ютуқлари қувончли бўляпти.

Ўтган йили давлатга 5724 тонна юқори сорт «оқ олтин» сотдик. Ҳосилдорлик гектар ҳисобига 37 центнерга етказилди. Мажбурият ошириб адо этилди. Хўш, бундай зафарга қандай эришдик? Тўғриси, илғор тажриба, агрономия фани ютуқлари билан бир қаторда деҳқон суянчиғи — қудратли техника бизга ғоят қўл келди. Бултур пахта теримида четдан ёрдам олмадик. Негаки, йиғим-теримда «зангори кема»лардан унумли фойдаландик, дала гвардиячиларининг жанговарлигини оширдик. Натижада етиштирилган ялпи ҳосилнинг 73 проценти ёки 4200 тоннасини «пўлат этак»ларда йиғиб-териб олдик. Бундай муваффақият экономикамиз юксалишида, соф фойданинг ошишида, таннархнинг арзонлашувида катта роль ўйнади. Колхозчилар кутилганидан кўпроқ ҳақ олдилар.

Ўтган йилларнинг якунлари биз учун катта сабоқ бўлмоқда. Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти ўн биринчи беш йилликнинг ўзак йилида пахтачиликни комплекс механизациялашни янада кенгроқ жорий этиш тадбирларини ишлаб чиқди. Ана шу тадбирларга кўра биз, механизаторлар чигит экишдан тортиб, ғўза парваришигача бўлган мураккаб ишлаб чиқариш жараёнларида фаол иштирок этмоқдамиз.

Мана, парваришда асосий ҳал қилувчи ой — августнинг энг қизғин, масъулиятли дамлари кечмоқда. Бу қимматли дақиқалар янада омилкорлик, сабот-матонат билан тер тўкишни тақозо этади. Гап шундаки, шу ойда комплекс парваришни бир дақиқа сусайтирмаган ҳолда долзарб мавсум — пахта йиғим-теримига тайёргарликни ҳам кучайтириш керак.

Аввало, гап парвариш хусусида. Хўжалигимизда «Август — зарбдор комплекс парвариш ойи!» — деб эълон қилинди. Бунинг маъноси шуки, ғўза парваришида қандай илғор тажрибалар тўпланган бўлса, барчасидан унумли фойдаланилади. Ҳар туп ғўза сифатли парвариш қилинади. Тошкент технологиясига, культивацияга алоҳида эътибор берилади. Бунда тупроқ шароити, ғўзаларнинг ҳолати ҳисобга олинади, шунга қараб ишлов чуқурлиги белгиланади, культиваторларга махсус тўсиқлар ўрнатилади. Бундай тадбир бўлиқ ўсган, яхши шоналаётган, гуллаб-кўсаклаётган ўсимликни синишдан, илдизи зарарланишидан сақлайди.

Август ойи давомида ва сентябрь ойининг биринчи ўн кунлигида далаларга камида уч марта комплекс ишлов беришга аҳд қилдик. Айни пайтда суғориш группа усулида, тунги пайтлар, эрталабки ва кечки салқинда ўтказилмоқда. Биз июль ойи мобайнида ғўзаларни минерал ва маҳаллий ўғитлар қоришмаси билан озиқлантиришга эътиборни кучайтирган эдик. Август ойида қатор ораларига «шарбат» оқизяпмиз. Маҳаллий ўғитдан самарали фойдаланишда ҳикмат кўп. У ерда намни яхши сақлайди, тупроқни донадор қилади, ҳосил нишоналари ривожини тезлаштиради, салмоғини оширади.

Юқорида таъкидлаганимдек, парваришни кучайтириш билан бирга йиғим-теримга тайёргарликни бутун чоралар билан авж олдирмоғимиз керак. Кўп йиллик тажриба шуни кўрсатдики, агар йиғим-теримга, хусусан машина теримига тайёргарлик август ойида тўла тугалланмаса теримда кутилган натижага эришиб бўлмайди. Лекин бу ерда гап фақат агрегатларни мавсумга шайлашда эмас. Менимча, асосий гап ҳозир ғўзани машинабоп қилиб ўстириш, карталарни агрегатларнинг эркин ҳаракатига мослаштириш устида бўлиши лозим. Биз масаланинг ана шу томонига эътиборни қаратяпмиз.

Машина теримини аъло сифат, юқори унум билан ўтказиш бир қанча муҳим агротехника тадбирларига боғлиқлигини унутмаслик керак. Шулардан бири ғўзани баравар, текис қилиб ўстириш масаласидир. Агар ғўзаларнинг бўйи паст-баланд бўлса, агрегат эгатларда бир маромда юролмайди. Демак, суғориш қоидаларини бузмаслик керак. Биз ҳар юз метрда кўндалангига ўқариқ олиб ғўза суғормоқдамиз. Бу ўсимлик тўйиб сув ичишини, бир текис ҳосил тўплашини таъминлайди.

Бегона ўт мўл ҳосилгагина эмас, йиғим-теримни механизациялашга ҳам салбий таъсир кўрсатади. Агар қатор ораларида ғумай, печак, шўра ва шунга ўхшаш бегона ўтлар бўлса, аввало, машина юриши қийинлашади, иккиламчи, ҳосил исрофгарчилиги юз беради. Негаки, ўт йўқотилмаган пайкалларда агрегат шпинделлари нормал ишлай олмайди.

Биз ҳар бир картада камида 10—12 метрли қайтиш майдончалари бўлишини таъминлаймиз. Бунинг аҳамияти катта. Агар шундай кенгликдаги майдончалар тайёрланмаса, агрегатлар тез бурилмайди ва натижада иш унуми пасаяди.

Хўжалигимизда машина терими тақдирини ҳал қиладиган агротехник тадбир — дефолиацияни қулай муддатларда тез, соз ва аъло сифат билан ўтказиш ҳаммамизнинг эътиборимизда. Биз ҳар йили 5—6 сентябрдан ҳар туп ғўзада уч-тўртта кўсак очилгандан кейин бу муҳим юмушга киришамиз. Барглар тўла тўкилиши, кўсакларнинг эса 70—75 проценти очилиши билан ялписига машина теримини бошлаймиз.

Хўжалигимиздаги «зангори кема»лар, кўрак чувийдиган, кўрак терадиган агрегатлар, машина-механизмларни мавсумга ҳозирлаб қўйдик. 27 та икки қаторли ва тўрт қаторли «зангори кема» шай. Ғўза парваришида жонбозлик кўрсатаётган — Аҳмад Асанов, Ўрин Музаффаров, Сайфулла Бозоров, Турсун Рустамовлар машинада пахта теришда ҳам байроқдор бўладилар.

Биз бу йил давлатга 6.500 тонна пахта сотамиз, ҳосилдорликни 42 центнерга етказамиз. Мавсум давомида ҳар бир агрегат билан ўртача 200 тоннадан ошириб пахта терилади, яъни ялпи ҳосилнинг 85 проценти механизмлар ёрдамида саранжомланади. Шундай қилиб, етиштирилган ҳосилни четдан ёрдамчи олмай, ўз кучимиз билан йиғиштириб оламиз.

Хўжалигимизда кейинги йилларда оилавий экипажлар сафи кенгайиб бораётгани қувончлидир. Шундай экипажлардан бирига мен раҳбарлик қиляпман. Бултур укам Асомиддин Убайдуллаев билан биргаликда 535 тонна дурдона теришга эришдик. Бу йилги аҳдимиз — 600 тонна! Тўрт қаторли агрегатни юқори унум билан ишлатган ҳолда, шубҳасиз бу маррани эгаллаймиз.

Баҳром УБАЙДУЛЛАЕВ,
Каттақўрғон районидаги «Правда» колхози, республикада хизмат кўрсатган механизатор.

4 МИЛЛИОН ТОННА ПАХТА ТЕРИШ ЮЗАСИДАН ЗИММАГА ОЛИНГАН СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАР МУВАФФАҚИЯТЛИ БАЖАРИЛИШИНИ ТАЪМИНЛАШ УЧУН ДАЛАЛАРНИ МАШИНА ТЕРИМИГА СИФАТЛИ ТАЙЁРЛАШГА АЛОҲИДА ЭЪТИБОР БЕРИШ;

АЙНИҚСА ИПАК ПАХТА ТЕРИШДА МАШИНАЛАРДАН ФОЙДАЛАНИШНИ ЯХШИЛАШ ЗАРУР. МАШИНАДА ИПАК ПАХТА ТЕРИШ ЮЗАСИДАН БУХОРО ОБЛАСТИ БЎЙИЧА 13 МИНГ ТОННА, ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТИ БЎЙИЧА 78 МИНГ ТОННА, НАВОИЙ ОБЛАСТИ БЎЙИЧА 9 МИНГ ТОННА, НАМАНГАН ОБЛАСТИ БЎЙИЧА 3 МИНГ ТОННА, СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТИ БЎЙИЧА 142 МИНГ ТОННАДАН ИБОРАТ ТОПШИРИҚ БЕЛГИЛАНСИН.

(Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг «Республика Пахта тозалаш саноати министрлиги корхоналарининг моддий-техника базасини, колхоз ва совхозларни 1983 йил пахта ҳосилини териш ва тайёрлашга шай қилиб қўйиш қандай бораётганлиги ҳақида»ги қароридан).

● РЕСПУБЛИКАМИЗ МЕҲНАТКАШЛАРИ ЎН БИРИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ МЕҲНАТ ВАХТАСИДА

● «ОҚ ОЛТИН» ИЖОДКОРЛАРИ ЙИҒИМ-ТЕРИМ КАМПАНИЯСИГА ПУХТА ШАЙЛАНМОҚДАЛАР.

ШУ КУННИНГ МУҲИМ МАВЗУИ

ДАЛА ШИЙПОНИ

Далаларда фидокорона меҳнат авжида. «Оқ олтин»дан мўл ҳосил етиштириш учун кураш бир дақиқа ҳам тинмайди. Ниҳоят, тушлик бошланди. Сувчи-ю, механизаторлар дала шийпонига — деҳқон оромгоҳига тўпланишди...

Меҳнат ва турмуш шароити яхши йўлга қўйилган жойда пахтакорлар ғайрат-шижоат билан ишлаб юқори кўрсаткичларга эришмоқдалар. Буни чуқур тушунган аксарият хўжалик раҳбарлари ва партия ташкилотлари активлари, касаба союз ходимлари дала шийпонларини намунали ҳолга келтиришган. Чунки, кўп вақти далада ўтган деҳқон дала шийпонида мазмунли ва мароқли ҳордиқ чиқарса, кун бўйи бажариладиган иш шубҳасиз, унумли бўлади.

Шу бугуннинг талаби битта. У ҳам бўлса дала шийпони ажойиб масканга айланган, бу ерда ҳамма қулайликлар муҳайё этилган бўлиши керак. Энг муҳими, деҳқоннинг бу оромгоҳи оммавий-сиёсий ишлар маркази сифатида азамат пахтакорларимизни зафар чўққилари сари руҳлантириб бориши лозим. Бунда идеология фронтининг жангчилари ўз бурчларини сидқидилдан бажариб, КПСС Марказий Комитетининг 1983 йил июнь Пленуми қарорларини тарғиб-ташвиқ қилишда жанговар сўз қудратидан моҳирлик билан фойдаланишлари зарур. Масалан, моҳир лекторлар Яккабоғ районидаги «Марксизм» ва «Қизил Ўзбекистон» колхозларининг дала шийпонларида тез-тез бўлиб, ўзларининг сермазмун лекциялари билан пахтакорларда катта таассурот қолдиришмоқда.

Бироқ, редакциямизга келаётган айрим хатлардан шу нарса маълум бўлмоқдаки, баъзи хўжалик раҳбарлари далада тер тўкаётганларга қулай маданий шарт-шароит яратиш, бу оромгоҳларни жиҳозлаш ҳақида астойдил қайғурмаётирлар. Айниқса, далада ишлаётган хотин-қизлар учун кенг имкониятлар яратиб бериш, мавсумий болалар боғча-яслиларини ташкил этиш ва уларнинг таъминоти устидан кўз-қулоқ бўлиб туриш бошланғич партия ташкилотлари ва касаба союзларининг ғоят муҳим вазифасидир.

Лекторлар ва пропагандистларнинг дала шийпонларидаги фаолиятини янада жонлантириб юбориш вақти келди.

6 миллион тонналик улкан хирмон кўтариш учун қизғин кураш кетаётган шу кунларда дала шийпонларини меҳнаткашлар талаб-эҳтиёжларига тўла жавоб берадиган даражада бўлишига эришиш даркор. Бирорта партия, совет ходими, хўжалик раҳбари бу ишдан ўзини четга олмаслиги керак. Бу барчанинг жонажон ишидир.

Дала шийпони — деҳқоннинг иккинчи уйи. Бу оромгоҳларда тонгда ишга келган пахтакор-механизатор нонушта қилади. Тушликда эса иссиқ овқат муҳайё. Сувчилар ва айрим колхозчилар кечқурун мана шу ерда овқатланишади, мириқиб дам олишади.

Ундан ташқари атиргулу райҳонлар, жамбулу садалар экилган, шакароб қилиб сув сепилган, шалдираб ёнидан обиҳаёт оқиб турган шийпонда дам олишнинг ўзгача гашти бор.

Айниқса, Наманган районидаги «Ленинград» колхозининг Маматхон Маҳсумов бошлиқ бригадаси дала шийпони мақтовга сазовордир. Бригаданинг 50 аъзоси бор. Уларнинг аксарияти ёшлар. Йигит-қизлар дам олиш пайтида ўйин-кулги қилишади.

Бригада аъзоларининг бу йилги марралари юксак. 108 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 45 центнердан «оқ олтин» етиштириш мажбуриятини олишган. Бу ўтган йилги кўрсаткичдан 8 центнер кўпдир. Суратларда: 1. Бригаданинг илғор механизатори Ҳаким Қуронов тушликка отланди. 2. Мукаррам Холматова ва Муяссар Юсупова қўшиқ ижро этишяпти. 3. Овқатланиш пайти.

В. Молгачёв фотолари.

ПУХТА ЗАМИН

Биз катта йўлдан колхоз даласига бурилаётганимизда бўйи белга урадиган ғўзаларни кўриб аввалига таажжубландик. Наҳотки ўсимлик шунчалик ғовлатиб юборилган бўлса? Бизнинг ҳайрон бўлаётганимизни раис сезди шекилли, йўлни пахтазорга бурди.

— Бу йил ғўзаларимиз анча бўйчан бўлди. Лекин ғовлаган эмас, ҳосилга бой, — дейди хўжалик сардори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Қодирқул Султонов.

Эгатдаги ғўзалардан бирини хиёл энгаштириб қараймиз. Пастдан-тепасигача шиғил кўсак. Ҳар тупда камида 10-12 тадан бўлиқ кўсак санаш мумкин.

— Колхозимиз азаматлари бу йил ҳар гектар ердан 42 центнердан ҳосил кўтариш мажбуриятини олишган, дея сўзини давом эттирди раис, — шунга яраша эрта баҳордан мардона меҳнат қилинди. Ўсимликни юксак агротехника талаблари асосида сифатли парваришлаш доимо диққат марказимизда бўлди. Культивация, озиқлантириш ва суғоришни бир-бирига боғлаб ўз вақтида ўтказишга ҳаракат қилдик.

Ҳар бир культивациядан кейин кетмон чопиғи ўтказиб бегона ўтларни бош кўтаришига асло йўл қўймадик. Ишимизнинг самараси мана ўзингиз кўриб турганингиздек чакки эмас. Ҳозир пахтакор учун энг масъулиятли палла бошланди. Дуркун ғўзаларнинг кўркига маҳлиё бўлиб, парваришни асло сусайтирмаслигимиз, шу йўл билан ой охиригача кўсаклар сонини камида 18—20 тага етказишимиз лозим.

Дарҳақиқат, ҳозир Ворошилов районидаги Карл Маркс номли колхознинг қайси бир пахта майдонида бўлманг меҳнат авжидалигининг гувоҳи бўласиз. Бир пайкалда механизаторлар культивация қилишаётган бўлса, бошқасида сувчилар ғўза қатор ораларига «шарбат» оқизишмоқда. Яна бир пайкалда эса энтимолог ва химизаторларни учратишингиз мумкин. Улар ғўзаси касалланган ва ҳашарот тушган жойларни аниқлаб, заракунандаларни батамом тугатиш чораларини кўришмоқда.

Август ойини ҳосилга-ҳосил қўшишда масъулиятли палла эканлигини яхши тушунган колхознинг Абдукарим Пардабоев, Шариф Субхонов, Яхшибой Хонтўраевлар бошлиқ 50-55 центнерчи бригадаларида ғўза парвариши айниқса намунали ўтказилмоқда. Уларнинг қаҳрамонона меҳнатлари кун сайин сони ҳам, салмоғи ҳам ортаётган бўлиқ кўсакларда намоён бўляпти.

Хўжаликнинг азамат дала гвардиячилари бу йил ҳосилнинг 80 процентини зангори кемаларда териб беришга аҳд қилишган. Шу кунгача 32 та пахта териш машинаси, 80 та тележка ва транспорт тракторлари ремонтдан чиқарилиб, старт чизиқларига қўйилди. Айни кунларда терим-транспорт отрядларини тузиш, уларни механизатор кадрлар билан комплекслаш билан бир қаторда тош-тарози, хирмонжойлар, йўлларни мавсумга ҳозирлаш ишлари қизғин олиб борилмоқда.

А. НАБИХУЖАЕВ,
«Совет Ўзбекистони» жамоатчи мухбири.

ОЛДИНДА—ПАХТА МАВСУМИ

ҲОСИЛ ВАХТАСИ

Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари ҳар гектар ердан олинадиган самарадорликни оширишга интилмоқдалар. Улар бу йил бошоқли экинлардан яхши ҳосил етиштириб, ҳаммани хурсанд қилдилар. Бундай экинлар 80 минг гектар ердан зиёдроқ майдонларда парвариш қилинди. Арпа ва буғдойни йиғиб-териб олиш ўтган йиллардагига нисбатан тезроқ тугалланди.

Республикада етиштириладиган ғалланинг тўртдан бир қисмини берадиган Қашқадарё области деҳқонлари йиғим-теримни биринчилар қаторида тугалладилар. Бу ердаги суғориладиган ерларда бошқа областлардаги сингари 35 центнердан дон олинди.

Қашқадарё области хўжаликлари ўтган йилнинг шу даврига нисбатан буғдой ва арпадан 70 минг тонна, Жиззах области 80 минг ва Тошкент области 17 минг тонна кўп сотдилар. Умуман республика бўйича ғаллакорлар тайёрлов пунктларига ўтган йилдагидан анча кўп дон етказиб бердилар.

Ўзбекистонда суғориладиган ерлардан йилига икки марта дон етиштириш одатга айланган. Бу йил ҳам шундай бўлди. Комбайнлар далаларни тарк этмаёқ трактор ва сеялкалар ишга киришиб кетди. Юз минг гектардан зиёд майдонда маккажўхори, картошка ва сабзавот такрор экилди.

Республикада маккажўхорини йиғиб-териб олиш авж олган. Сурхондарё область Ленин йўли районининг хўжаликлари ўтган йиллардаги каби биринчи бўлиб маккажўхори ўримини тамомладилар. Бу ишни улар атиги 6 кун ичида бажардилар. Ўрта ҳисобда ҳар гектар ердан 100 центнердан дон йиғиштириб олинди. Коллектив пудрат усулига ўтган бригадаларда ҳосил бундан ҳам юқорироқ бўлди. Б. Норқўчқоров, С. Менглибоев, Т. Амиров ва Ш. Ҳазратовларнинг бригадалари ҳар гектар ердан 115—120 центнердан хирмон кўтардилар. Уларнинг қўшниси — Гагарин райони деҳқонлари ҳам маккажўхори ўримини юқори суръатларда ўтказмоқдалар. Улар сурункасига бир неча йилдан бери гектар бошига 100 центнердан ҳосил етиштирмоқдалар. Улар бу йил бу маррадан ўтиб кетишга сўз беришган.

Бошқа районларнинг деҳқонлари ҳам юксак мажбуриятлар олишган. Республика маккажўхорикорлари 2,5 миллион тонна дон йиғиштириб олишни мўлжаллаб турибдилар. Коллективларнинг кўпчилиги мўл ҳосилни йиғиштириб олишга тайёрдирлар. Бироқ айрим районларда — Тахтакўпир, Ленинобод, Ромитан, Нарпай районларида уюшқоқлик бўлмай, комбайнлар ремонти чўзиб юборилди. Бу нарса йиғим-терим суръати ва сифатига таъсир қилиши мумкин.

Озуқа экинлари етиштирилаётган майдонларда ҳам иш қизғин боряпти. Беданни учинчи марта ўриб олиш ниҳоясига етяпти. Ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 70 минг тоннадан зиёд дағал хашак ўриб олинди. Аммо хотиржамликка асос йўқ. Бухоро, Навоий, Сирдарё областларида озуқа экинларини йиғиб-териб олиш паст суръатлар билан кетяпти. Уларни тайёрлаш плани атиги ярмига бажарилди, холос. Қорақалпоғистон АССР, Андижон ва Фарғона областларида сенаж ўтган йилга нисбатан кам миқдорда бостирилган.

Олдинда эса асосий йиғим-терим мавсуми бор.

Шовот райнидаги Киров номли колхознинг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони О. Дўсова бошчилик қилаётган бригадаси далаларидаги ғўзалар маржондек тизилган. Далаларга боқиб кўнглинг яйрайди. Биронта ҳам бегона ўтни кўрмайсиз. Республикадаги хўжаликларнинг кўпчилигида ғўзалар ана шундай ғамхўрлик билан парвариш қилинмоқда. Деҳқонлар ноқулай келган баҳор оқибатларини бартараф этиш учун имкони бор чора-тадбирларни кўрдилар.

Қорақалпоғистон АССР Қораўзак районидаги «Москва» совхозининг механизаторлари топқирлик ва ташаббускорлик кўрсатдилар. Улар парваришлашни янада юқори сифат билан бажаришни таъминловчи ишчи органи тайёрлаб культиваторларга ўрнатдилар. Шу туфайли ғўзанинг ўсиши ва ривожланиши учун анча қулай шарт-шароитлар вужудга келтирилди. Бу янгилик Ўзбекистондаги барча областларда кенг қўлланилмоқда.

Ғўзалар керакли миқдорда сув, ўғитлар билан таъминланди. Коллектив пудратга ўтилганлиги ҳам муваффақиятни таъминлаётган омиллардан бўлди. Фақат Сурхондарё областининг ўзида нарядсиз бригадалар 80 процентни, Тошкент областида эса 85 процентни ташкил қилмоқда. Бундай коллективларда ишловчи ҳар бир механизатор, сувчи меҳнатнинг пировард натижалари учун курашади.

Дастлабки муваффақиятларни мустаҳкамлаш, ғўза парваришини намунали ўтказиш, йиғим-теримга тайёргарлик кўриш — республика деҳқонларининг муҳим вазифасидир.

Н. ГЛАДКОВ,
(«Правда» мухбири).
Ўзбекистон ССР.
(«Правда», 1981 йил 21 август).

САМИМИЙ ҚУТЛОВЛАР

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети Руминия Коммунистик партиясининг Бош секретари, РСР Президенти Николае Чаушеску, РСР ҳукуматининг Бош министри Константин Дэскэлескуга телеграмма йўллаб, Руминия фашистлар зулмидан озод қилинганлигининг 39 йиллиги муносабати билан самимий қутловлар ва энг яхши тилаклар изҳор этдилар.

1944 йил 23 август куни Совет Иттифоқининг иккинчи жаҳон урушидаги ҳал қилувчи ғалабалари, Совет Армиясининг Ясси-Кишинев операцияси давомида фашист қўшинларини тор-мор этиши шароитида Руминиянинг ватанпарвар кучлари коммунистлар бошчилигида қуролли қўзғолон кўтариб ҳарбий-фашистлар диктатурасини ағдариб ташладилар, бу эса руминлар диёридаги демократик ўзгартишларга йўл очди.

Янги Руминия, дейилади телеграммада, СССРнинг ва бошқа социалистик мамлакатларнинг ҳар томонлама ёрдамига, улар билан мустаҳкам ҳамкорликка таяниб, тарихан қисқа муддат ичида катта йўлни босиб ўтди, социал-иқтисодий ва маданий ривожланишда катта муваффақиятларга эришди. Совет кишилари румин халқининг ривожланган социалистик жамият бунёд этишдаги ютуқларидан астойдил қувонмоқдалар.

Совет Иттифоқи Руминия Социалистик Республикаси билан муносабатларни доимо марксизм-ленинизм ва социалистик интернационализм метин принциплари асосига қурмоқда, икки томонлама асосда ҳам, шунингдек Варшава Шартномаси ва Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши доирасида ҳам дўстликни мустаҳкамлаш ва самарали ҳамкорликни ривожлантириш йўлини ўтказмоқда, бу йўл иккала мамлакат халқларининг туб манфаатларига мос бўлиб тушади.

АҚШ империалист доиралари ва уларнинг НАТОдаги иттифоқчилари агрессивлиги ўсганлиги сабабли дунёда ҳозирги кескин вазият шароитида қардош мамлакатларнинг бирлиги ва жипслиги, уларнинг халқаро ишлардаги узвий ўзаро бахамжиҳат ҳаракати алоҳида аҳамият касб этади. Совет Иттифоқи социалистик ҳамдўстликдаги бошқа давлатлар билан биргаликда Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Сиёсий маслаҳат комитетининг Прага кенгашида ҳамда етти социалистик мамлакат раҳбар партия ва давлат арбобларининг Москва учрашувида коллектив бўлиб ишлаб чиқилган ва уруш хавфини тугатишга, халқаро кескинликни бўшаштиришга қаратилган ҳаракат программасини амалга ошириш соҳасидаги куч-ғайратларни кўпайтирмоқда.

Телеграммада румин халқига социалистик қурилишда янгидан янги муваффақиятлар тиланган ва Совет Иттифоқи билан Руминия ўртасидаги дўстона муносабатлар мамлакатларимиз халқларининг фаровонлиги, социализм ва тинчлик манфаатлари йўлида бундан буён ҳам ривожланаверади, деб ишонч изҳор этилади. (ТАСС).

ЭЛ ДАСТУРХОНИГА

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

✦ Коммунистик мўл-кўлчилик дастурхонига муносиб ҳисса қўшиш учун курашаётган Тошкент районидаги А. Навоий номли колхоз аъзолари дастлабки муваффақиятни қўлга киритдилар.

Эл дастурхонига 10225 тонна сабзавот маҳсулотлари, 570 тонна мева етказиб бериб, планларини муддатидан илгари бажардилар. Колхоз картошкакорлари 3 минг тонна картошка тайёрладилар. Бу деярли икки планга тенгдир.

Навоийликлар ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, давлатга яна 4 минг тонна сабзавот, 600 тонна картошка етказиб беришга аҳд қилдилар. Колхоз аъзолари дала ишларини юксак мажбуриятни бажариш йўлида уюшқоқлик билан давом эттирмоқдалар. Давлатга маҳсулот топшириш қизғин давом этяпти.

МАФКУРАВИЙ КУРАШ ВА ОММАВИЙ АХБОРОТ ВОСИТАЛАРИ

ИМПЕРИАЛИЗМ ИДЕОЛОГИЯСИНИНГ РАЗИЛЛИГИ

Идеологик кураш синфий курашнинг ҳамиша муҳим соҳаси бўлиб келди. Лекин ишчилар синфи билан буржуазия, социализм билан капитализм ўртасидаги курашнинг турли босқичларида унинг шакл ва методларида анча ўзгаришлар юз берди.

Жаҳонда кучлар нисбатининг социализм фойдасига ўзгариши мухолифларимизни илғор социал-сиёсий системага қарши курашнинг тўғридан тўғри, зўравонлик воситаларидан воз кечишга, бу курашни қуролли тазйиқ соҳасидан идеология соҳасига, ғоялар курашига кўчиришга мажбур қилмоқда. Шу тариқа, буржуазия идеологияси билан социалистик идеология ўртасидаги курашнинг кескинлашуви давримизнинг ўзига хос хусусиятларидан бири бўлиб қолди. Борган сари кескин тус олаётган бу кураш сифат жиҳатдан бошқа кўлам ва характер касб этмоқда, бевосита кенг халқ оммасини, ҳозирги жамиятнинг барча гуруҳлари ва қатламларини ўз ичига олмоқда.

Бу курашнинг асосий хусусияти қарама-қарши идеологияларнинг келиша олмаслиги бўлиб қолаётир. Бугунги кунда В. И. Лениннинг сўзлари билан айтганда, масала фақат буржуазия идеологияси ёки социалистик идеология, деган тарздагина қўйилиши мумкин. Шунинг учун социалистик идеологияни ҳар қандай бўшаштириш, ундан ҳар қандай чекиниш буржуазия идеологиясининг кучайишини билдиради, холос...

КПСС Марказий Комитетининг 1983 йил июнь Пленумида таъкидланганидек, «империализм, аввало Америка империализми бизнинг ижтимоий тузумимизга, марксизм-ленинизм идеологиясига ўз миқёси жиҳатидан мисли кўрилмаган кўламда тобора ёпирилиб ҳужум қилмоқда, совет кишиларининг онгини заҳарлашга, бизнинг ташқи сиёсатимиз мақсадларини бузиб кўрсатишга, халқлар тинчлиги ва озодлиги ишининг суянган тоғи бўлмиш реал социализмнинг ўсиб бораётган таъсири йўлини тўсишга уринмоқда. Икки идеологиянинг кескин, чинакам жаҳоншумул кураши давом этмоқда».

Ғоявий кураш умуман капитализм учун ноқулай бир шароитда ўтмоқда. Жумладан, бу кураш давлат-монополистик идеологиянинг кескин танглиги шароитида ўтмоқда-ки, у капиталистик жамиятнинг бутун маънавий ҳаётига таъсир кўрсатмоқда. Бунинг устига идеология танглигига ахлоқий танглик ҳам қўшилди.

Ҳозирги капиталистик жамият ўзининг ваҳшиёна юлғичлик қонунлари, инсон тақдирига бепарволиги билан кишиларни, айниқса ёшларни борган сари кўпроқ умидсизликка дучор қилмоқда, тараққиёт талабларига жавоб беришга ноқобил эканлигини кўрсатмоқда.

Социализм олға сураётган ғоялари билан анча устунлигини империализм ташвиқот ишларига ҳаддан ташқари кўп маблағ ажратиш, оммавий ахборот воситаларини ривожлантириш ва монополизациялаш, кучли пропаганда марказлари тузиш билан енгишга уриняпти. Ғарб пропаганда машинасининг юқори эшелони кўплаб йирик идеологик марказлар билан тўлдирилди.

Етакчи империалистик давлатларда тузилган пропагандистик машиналар техниканинг энг сўнгги намуналари билан жиҳозланган, сертармоқ ва кўп босқичли ташкилотлардир. Капиталистик мамлакатларнинг ҳукмрон доиралари ўз пропаганда ташкилотлари ишини баъзан бир неча йил олдиндан планлаштирадилар, йирик ва муҳим идеология жараёнларини ипидан-игнасигача ишлаб чиқадилар. Империалистик «пропаганда индустрияси» «мия трестлари» ролини бажарувчи ва социализмни камситиш бўйича ғоялар етказиб берувчи юзлаб институтлардан ташкил топган. Бу — ҳукуматларнинг буюртмаси билан турли-туман «советшунослар» томонидан ўтказилаётган фалсафий, социологик, сиёсий-иқтисодий ва психологик тадқиқотлардир. Бу — Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари ҳаётининг барча соҳалари бўйича маълумот тўплаш ва уни тегишли ишловдан ўтказувчи кўп сонли марказлардир.

Сўнгги пайтларда Вашингтонда ҳукуматнинг ташқи сиёсий органлари фаолиятини активлаштириш, уларга янги компонентлар қўшиш мақсадида зўр бериб ҳаракат қилинмоқда. АҚШ давлат ҳокимиятининг олий даражасида Советларга қарши бир қатор идеология марказлари фаолиятини кучайтиришга, бунинг учун эса ташқи сиёсий пропаганда механизмини кенгайтириш ва такомиллаштиришга қарор қилинди. Ҳозирги пайтда Совет Иттифоқига қарши 20 йилга мўлжалланган пропаганда программаси ишлаб чиқилмоқда. Бошқача қилиб айтганда, Совет Иттифоқи ва социализм мамлакатларига қарши узоқ муддатга мўлжалланган идеологик кампания ўтказиш режалаштирилмоқда.

АҚШ ҳукуматининг пропаганда органларини қайта тузиш ҳақидаги ҳозирги қарори социализмнинг ғолибона юришига «тўсиқлар» қўйиш ва мамлакатимизнинг яқин йилларга мўлжалланган социал-иқтисодий ривожланиш программасининг амалга оширилишига қаршилик кўрсатишга уриниш билан бевосита боғлиқдир. Социализм инсон ва унинг маънавий ва моддий эҳтиёжлари диққат марказида бўлган халқ хўжалигининг планли ривожланишида ўз устунлигини исботлаган бир шароитда бизнинг идеологик мухолифларимиз социализмнинг таъсир кучини бўшаштириш учун куч-ғайратини аямаяпти. Бу борада бутун восита ва усуллар ишга солинмоқда: социалистик тараққиёт ютуқлари ҳақида лом-мим дейилмаяпти, буржуазия турмуш тарзи кўкларга кўтариб мақталмоқда, капиталистик ва социалистик жамиятларда айрим ҳодисаларнинг қандайдир ўхшашлигини топишга уриниб кўрилмоқда. Бир қарашда унчалик душманлик руҳида эмасдай кўринадиган, лекин моҳиятига кўра, қўпорувчи ролини бажарувчи пропаганда методлари борган сари чархлаб ишга солинмоқда. Ривожланган капиталистик давлатларда қарор топган турмуш тарзини усталик билан ташвиқ қилиш орқали буржуазия пропагандаси социалистик мамлакатларнинг меҳнаткашлари онгига ва хулқ-атворига маслаксизлик, юлғичлик, шахсиятпарастлик ва миллатчилик белгиларини сингдиришга интилмоқда.

Шуни айтиш керакки, бизнинг ғоявий мухолифларимиз ҳам идеологик кураш тинимсиз ўсиб, унинг кўлам ва формалари кенгайиб бораётганини яхши ҳис қилмоқдалар. Бу кураш улар учун, капитализм келажаги учун катта аҳамиятга эга эканлигини яширмаяптилар. Ҳозирги шароитда идеологиянинг сиёсат билан қалин алоқаси империалистик давлатларнинг олиб бораётган ташқи сиёсий йўлини идеологик жиҳатдан таъминлаш учун уринишларида яққол кўзга ташланмоқда. Вашингтон эълон қилган «ошкора дипломатия» айнан шу мақсадга хизмат қилади. Бу нарса жамоатчиликнинг кенг доираларида Оқ уй сиёсатига хайрихоҳлик уйғотиш учунгина қилинаётир. Бунинг устига ана шу «ошкора дипломатия» билан президентнинг ўзидан тортиб маъмуриятнинг энг олий мартабали вакилларигача шуғулланмоқдалар.

Оммавий ахборот воситаларининг улкан идеологик таъсир кучини яхши тушунган империализм ўз қўлида бўлган матбуот, радио ва телевидениедан капитализмни ҳимоя қилиш, оммани чалғитиш ва алдаш учун, капиталнинг ҳукмронлигини сақлаб қолиш учун борган сари кенг ва ошкора фойдаланмоқда.

Социалистик тузум барча ахборот органларини биринчи марта меҳнаткашлар манфаатига, юксак инсонпарварлик идеалларига, инсон шахсини чинакам маънавий бойитишга хизмат қилишга қаратди.

Бизнинг мамлакатимизда оммавий ахборот системаси социалистик жамиятга хос функцияларни бажаради. Совет матбуоти, радио ва телевидениенинг фаолияти чуқур ғоявий мазмун, ички ва ташқи ҳаёт масалаларини илмий таҳлил қилиш, юксак инсонпарварлик ва тарихий умидбахшлик билан характерланади. Совет ахборот воситалари характери ва мазмунига кўра чуқур интернационалдир (масалан, бизда газета ва журналлар СССР халқларининг 59 тилида нашр этилмоқда). Бу ахборот воситалари халқлар ўртасида хавфсизлик ва ҳамкорликни ёқлаб, янги жаҳон урушини чиқариш ва халқаро ҳамкорликка халақит беришга интилаётганларга қарши изчиллик билан курашмоқдалар, ўз миллий ва социал озодлиги учун кураш олиб бораётган халқларни қўллаб-қувватламоқдалар.

Капиталистик жамиятда ҳукмрон синфлар оммавий ахборот системасидан ҳам экономиканинг даромадли соҳаси сифатида, ҳам кишиларни маънавий қайта тарбиялаш, жаҳон социализми ва бошқа илғор кучларга қарши ғоявий курашнинг қуроли сифатида фойдаланмоқдалар. Оммавий ахборот воситаларининг тинчлик ва ўзаро ишонч мақсадларига хизмат қилиши, айни пайтда мамлакатлар ва халқлар ўртасига раҳна солиши мумкинлиги сир эмас. Ахборот кучидан тинчлик ва ўзаро ишонч йўлида ёки уларга зид равишда қандай фойдаланиш — ахборот ролининг моҳияти мана шунда.

Мана шу туб масалада икки асосий йўл тўқнашади. Социалистик мамлакатлар, шунингдек, кўпчилик ривожланаётган мамлакатлар ўтказаётган йўл халқаро коммуникацияларнинг ўсиб бораётган имкониятларидан давлатлар жаҳонда ахлоқий-сиёсий иқлимни яхшилаш ва ҳамкорликни кенгайтириш ҳамда халқларнинг социал-сиёсий тараққиётини кенгайтириш учун фойдаланишларига қаратилгандир.

Масаланинг бу тарзда қўйилиши идеологик қўпорувчилик практикасига барҳам беришни, ахборот воситаларидан бошқа давлатларнинг ишларига аралашиш учун фойдаланишдан воз кечишни назарда тутади. Бу идеологик курашнинг қандайдир «бекор» қилинишини билдирмайди, албатта. Дунёқарашларнинг қарама-қарши кураши, ғояларнинг мусобақаси давом этади, бу объектив жараёндир. Лекин ахборот соҳаси мумкин қадар тезроқ «психологик уруш» хусусиятидан, ким кимни кўпроқ қоралайди баҳсидан тозаланиши керак. Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар ана шундай изчил йўлни ўтказиб халқаро майдонда информацион фаолиятнинг халқлар ўртасида яхши қўшничилик муносабатларига хизмат қиладиган норма ҳамда принципларини ишлаб чиқиш ва қабул қилишга эришмоқдалар.

Совет оммавий ахборот органлари ва журналистлар ўз фаолиятларида Совет Иттифоқи халқаро майдонда олға сураётган норма ва принципларга оғишмай амал қилмоқдалар. Бизнинг ахборот ва ташқи сиёсий пропаганда органларимизга у ёки бу давлатга нисбатан душманлик ҳисси, хорижий халқлар ва мамлакатларга ҳурматсизлик ётдир.

Ғарб ахборот органларининг кўпчилиги эса тинчлик ва ўзаро ишонч манфаатларига зид руҳда ҳаракат қилмоқдалар. Қандайдир «совет ҳарбий хавфи» деган уйдирма атрофида пропагандистик кампанияни сунъий равишда кўпиртириш бунга яхши мисол бўла олади. Бу уйдирма қуролланиш пойгасини янада кучайтириш мақсадига хизмат қилади. «Озодлик», «Америка овози», «Озод Европа» ва бошқа шуларга ўхшаш қўпорувчи ташвиқот марказлари ҳамон ишлаб турибди. Оммавий ахборот воситалари ёрдамида ривожланаётган мамлакатларда юз бераётган илғор социал-сиёсий жараёнларга империалистик аралашувга интилиш давом этяпти.

Мустамлакачилик ва социал-иқтисодий қолоқликнинг оқибатларидан бири — Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатларининг кўпчилигида оммавий ахборот ва пропаганда воситаларининг ниҳоятда бўш ривожланганги яққол сезиляпти. Ер юзи аҳолисининг 70 процентдан зиёдроғи яшаётган ана шу регионга ЮНЕСКОнинг маълумотларига кўра, газеталар умумий тиражининг фақат 17 проценти, радиоэшиттиришларнинг 18 процентга яқини, телевизион кўрсатувларининг эса фақат 4 проценти тўғри келади. 35 дан ошиқ ривожланаётган мамлакатнинг ўз ахборот агентлиги йўқ. Бу эса империалистик давлатларга Осиё, Африка ва Лотин Америкаси халқларига идеологик таъсир кўрсатишда қўл келмоқда.

Идеологик курашнинг ҳозирги босқичда ўта кескин тус олиши ҳам жаҳондаги вазиятнинг умумий кескинлашуви сингари очиқ кўриниб турибди. Уларнинг ҳар иккаласи ўзаро боғлиқ бўлиб, халқаро вазиятнинг кескинлашуви ғоялар курашининг кучайишига таъсир қилмасдан қолмади. Ҳозирги шароитда унинг муҳим ўзига хослиги шундаки, Ғарбнинг «психологик уруш» стратеглари идеология курашини социализм мамлакатлари территориясига кўчиришга интилмоқдалар. Бу борада улар қўпорувчиликнинг ҳар қандай разил формаларидан ҳам қайтмаяптилар.

Социализм ташқи сиёсатининг муваффақиятлари, тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш учун курашнинг кучайиши тинчлик ва инсониятнинг социал тараққиётини ёқлаб чиқаётган идеология позицияларининг мустаҳкамланиб бораётгани кўрсатиб турибди. Коммунизм идеологияси реал социализмнинг мустаҳкамланиши билан бирга ривожланмоқда, у ўзининг янги тузумга хос бўлган ҳаётийлиги ва битмас-туганмас кучга эга эканлигини амалда намойиш қилмоқда. Тинчлик ғоялари байроғи остида янги-янги кучлар жипслашмоқдалар ва айнан шу кучлар инсониятни ҳалокатга элтаётган кимсалар йўлига ўтиб бўлмас ғов солмоқдалар.

Кучлар нисбатининг империализм зарарига, социализм, тараққиёт ва миллий озодлик кучлари фойдасига ўзгариб бориш жараёни халқаро муносабатларда муҳим тенденция бўлиб қолмоқда. Бу жараён ҳаётнинг социал-иқтисодий, сиёсий ва идеологик соҳаларини қамраб олмоқда, табиийки, ҳарбий соҳада ҳам кўзга ташланмоқда.

Империализм ва унинг етакчи кучи АҚШнинг ана шу позицияларининг бўшашиши, социализмнинг жаҳон тараққиётига таъсирининг ўсиб бориши бевосита идеологик курашда ўз аксини топмоқда. Империализм Ғарбдаги ўзига хизмат қилувчи барча оммавий ахборот воситаларини жаҳонда мисли кўрилмаган даражада кучайиб кетган урушга қарши чиқишларнинг овозини бўғишга сафарбар этишга интиляпти. Ракета-ядро стратегиясига қарши оммавий норозиликлар АҚШни воқеаларнинг ҳақиқий моҳиятини қўпол равишда бузиш тадбирларини қўллашга мажбур қилмоқда.

АҚШ худди ўзи учун ҳеч қандай ахлоқий ва ҳуқуқий чеклашлар йўқдай СССР ва бошқа социалистик мамлакатларга қарши иғвогарлик кампаниясини авж олдирмоқда. Бу ҳамма томонидан тан олинган халқаро нормаларни назар писанд қилмасликдан бошқа нарса эмас. Жумладан, 1978 йилнинг охиридаёқ Парижда ўтган ЮНЕСКО Бош конференциясининг XX сессияси ўз декларациясида оммавий ахборот воситалари тинчлик ва ўзаро ишончни мустаҳкамлаш ишига ҳамда ирқчилик, апартеидга ва урушга чорлашга қарши курашга муҳим ҳисса қўшиши, ёшларни тинчлик руҳида тарбиялашда муҳим роль ўйнаши кераклигини аниқ белгилаб қўйган, бу муҳим ҳужжатнинг тексти якдиллик билан маъқулланган эди. Бироқ АҚШ маъмурияти халқаро мажбуриятларни бузишни ва эришилган келишувлардан чекинишни ўзига одат қилиб ЮНЕСКО декларацияси қоидаларини, айни пайтда БМТ Устави принципларини менсимаяпти. У ғоялар курашини ошкора қўпорувчилик фаолияти билан, тинч-тотув яшашни — «психологик уруш» билан алмаштиришга интиляпти, бу йўлда ёлғон ва бўҳтон хабар тарқатишнинг энг разил усулларидан фойдаланмоқда.

Социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари идеология ва ахборот воситаларини милитаристик тайёргарлик хизматчисига айлантиришдан иборат нотўғри ёндашувни қатъиян рад этади, Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Прага Сиёсий декларацияси матбуот, радио ва телевидение сингари кишилар онгига таъсир қилиш ва жамоатчилик фикрини шакллантиришнинг қудратли қуролидан уйдирма хабарлар тарқатиш ва у ёки бу мамлакатдаги аҳволни бузиб кўрсатиш ҳамда адоват уруғини сочиш учун фойдаланишни қатъий қоралади. Ўз территориясида бундай қўпорувчилик фаолияти олиб борилишига ҳеч қайси давлат йўл қўймаслиги керак. Сиёсий декларацияда Хельсинки кенгаши Якунловчи актининг ахборот соҳасидаги ҳамкорликка оид принциплари ва қоидаларига, ЮНЕСКОнинг шу масала бўйича декларациясига изчил амал қилишга даъват этилди, бу ҳужжатларнинг принципиал муҳимлиги ва актуаллиги таъкидланди.

Совет Иттифоқи ва социализмнинг бошқа мамлакатлари оммавий ахборот воситаларидан фойдаланиш соҳасида намуна кўрсатмоқдалар. Уларнинг фаолияти мустаҳкам тинчликни ва ижтимоий тузумлари турлича бўлган давлатларнинг тинч-тотув яшаш шароитларини таъминлаш учун курашаётган социалистик дипломатия принципларини ёритиш ва тушунтиришга, ядро урушининг олдини олишга қаратилгандир.

Идеологик кураш, империализмнинг оммавий ахборот воситаларини «психологик уруш» ўзанига буриш йўлидаги доимий уринишлари кучайган бир вазиятда В. И. Лениннинг: «...давлат омманинг онглилиги билан кучлидир. Омма ҳамма нарсани билиб, ҳамма масалани муҳокама қилиб, ҳамма ишни онгли суратда бажаргандагина давлат кучли бўлади», — деган машҳур фикри ҳар қачонгидан ҳам актуалроқ жаранггламоқда.

Анвар ҚОСИМОВ.

ПАРТИЯ ДАЪВАТИГА ЖАВОБАН

ҲАР ДАҚИҚАНИ ҚАДРЛАБ

Партия — халқнинг орзу-ўйлари ва иродасининг ифодачисидир, партиянинг сўзи — турмушда тўғри йўл кўрсатувчи компасдир. Мен КПСС ветеранлари билан учрашувда Юрий Владимирович Андропов сўзлаган нутқни тинглар эканман, шу ҳақда яна бир бор ўйладим. Нутқда айтилган гаплар — биз, ишчилар ҳақида, бизнинг орзу-ўйларимиз ва мақсадларимиз тўғрисидадир КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари жуда ҳаққоний айтганидек, янада активроқ, янада таъсирчан кураш олиб боришимиз зарур.

Мени заводнинг ветеран ишчиси, деб атайдилар. Ўйлайманки, бу ўринлидир. Заводимизда кейинги йилларда қанчадан-қанча ўзгаришлар содир бўлганини, меҳнат шароити қанчалик яхшиланганини, коллективнинг маиший эҳтиёжлари тўғрисида кўп ғамхўрлик қилинаётганини, ишлар яхши ташкил этилаётганини мен ҳам, бошқа ветеранлар ҳам кўриб турибмиз.

Бошқача майлдаги баъзи ёшлар ҳали кўп нарсанинг фарқига етмай туриб, ғоят катта талаблар қўядилар. Чунки ўз мураббийлари бўлган бизлар кўрган ва бошимиздан кечирган қисмат нималигини улар билишмайди. Шунинг учун ҳам уларнинг турмушга талаби бошқача, янада юқорироқдир. Мен ветеран сифатида ёш ишчи фақат ўзига нисбатан эмас, ҳар биримизга нисбатан ҳам юксак талаб қўйиладиган муҳитга кириб келиши учун шароит яратишни ўз бурчим деб биламан. Бу — юксак уюшқоқлик, аниқ-пухта, оқилона ва қувончли меҳнат вазияти бўлсин. Чунки инсонни сўзимиздан кўра ишларимиз кўпроқ тарбиялайди, соат сайин, дақиқа сайин тарбиялайди. Ўртоқ Ю. В. Андроповнинг нутқида шу ҳақда ҳам жуда яхши айтилган.

Шунинг учун ҳам биз, коммунистлар ва мураббийлар ҳал этилмаган проблемаларга ленинчасига диққат-эътибор бериб ва бу ишга касбдош ўртоқларимизни — катталарни ҳам, ёшларни ҳам жалб этиб, шу проблемаларни ҳал қилишда намуна кўрсатишни ўзимизнинг энг асосий бурчимиз деб биламиз. Заводимиз қолоқ бўлмаса ҳам, бизда ҳали кўпгина камчиликлар бор. Масалан, ишга кеч қолиш ҳолларига қарши курашяпмиз, лекин темирчилар етказиб бераётган ҳаддан ташқари қўпол тайёрламалар кўп вақтни олмоқда. Прогулчиларни танқид қиламизу, бироқ ишга ўз вақтида келганлар баъзан иш кутиб қоладилар. Бригадамиз электр моторларни зарбдор суръатлар билан ремонт қилади. Бироқ уни ўз вақтида топшира олмайди. Шу тўғрими? Бундай нуқсонларни бартараф этмай туриб, ишлаб чиқаришни яхшилашга ва ишчи ўринбосарларни тарбиялашга ҳисса қўшиб бўлмайди.

Ҳар бир онгли ишчи партиянинг ҳамма жойда интизом ва тартибни мустаҳкамлаш тўғрисидаги йўл-йўриқларини қизғин маъқуллаб, бу ғоят муҳим вазифани ҳал этиш учун қўлидан келган ишларни қилишга тайёр

Н. ЖЕЛЕЗНОВ,
Октябрь революцияси номли Тошкент тепловоз ремонти заводи слесарлар бригадири, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг аъзоси, Ўзбекистон ССР Олий Советн Президиумининг аъзоси.

РЕСПУБЛИКАМИЗДА

Янгиликлар, хушхабарлар

● Лаборатория тежамоқда. Урганчдаги темир-бетон буюмлар заводида йил бошидан буён етти тоннадан кўпроқ цемент ва бир неча ўн тонна арматура тежалди. Бу ерда бинокорлик материалларини тежаш билан шуғулланувчи лаборатория ташкил қилинган. Мутахассислар кўплаб анализлар ўтказдилар, келгусида ишлаб чиқариладиган буюмлар таркибий қисмларининг сифатини текширадилар. Чунончи, улар юқори сифатли қўшимча модда — махсус пластификаторни жорий этиш ҳисобига цемент сарфлашни анча камайтирдилар.

● Зарар ўрнига даромад. Наманган область маҳаллий саноат бошқармасига қарашли ғишт заводининг иш унуми ўн икки баравар ошди. Энди бу ерда ҳар йили 3 миллион донагача пишиқ ғишт тайёрланадиган бўлади. Бу миқдордаги ғишт эса бошқармадаги қурилиш объектларининг шу материалга бўлган эҳтиёжини тўла таъминлаш учун етарлидир. Уйчи районидаги Ўнҳаёт қишлоғида ишлаб турган завод кўпдан бери зарар келтирар эди. Шу боисдан корхонани тубдан реконструкция қилиш тўғрисида қарор қабул қилинди. Ишлаб чиқариш технологиясининг такомиллаштирилганлиги меҳнат унумдорлигини кескин равишда оширди, завод эса зарар ўрнига даромад келтирадиган бўлди.

● Қишлоқ аҳолиси учун қулайлик. Боёвут районидаги Пушкин номли совхоз деҳқонлари яхши совға олдилар. Бу ерда ҳаммом комплекси фойдаланиш учун топширилди. Унинг чиройли биноси миллий услубда безатилган. Пахта йиғим-терими мавсуми арафасида Мирзачўлдаги Ильич, Оқолтин, Комсомол районларидаги кўпгина хўжаликларда ҳам типовой ҳаммом комплекслари ишга туширилди.

● Пахта тозаловчиларининг буюртмаси муддатидан илгари бажарилди. «Узбекхлопкомаш» бирлашмасининг коллективи Бухоро пахта тозаловчиларининг буюртмасини барвақт бажарди. Пешкуда қурилаётган пахта тозалаш заводига машина-ускуналар комплекси жўнатилди. Ана шу техника билан бирга оталиққа олган монтажчилар бригадаси ҳам ўша ёққа жўнади. Бригада қисқа вақт ичида янги машиналарни ўрнатиб, синаб кўради. Корхона вакиллари бухоролик бинокорларнинг эстафетасини қўллаб-қувватлашга, заводни сентябрь ойида белгиланган муддатидан уч ой илгари фойдаланишга топшириш учун кўпгина резервларни ишга солишга қарор қилдилар.

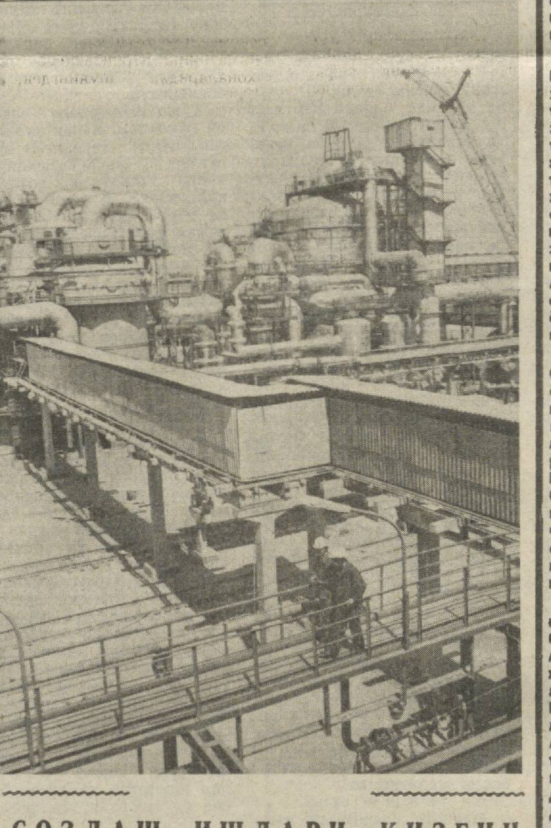

СОЗЛАШ ИШЛАРИ ҚИЗҒИН

ФАРҒОНА. Янгиқўқон химия заводида созлаш ишлари жадал тус олмоқда. Иттифоқимизнинг Митишчи, Тольятти, Балашиха сингари шаҳарлари турдош корхоналаридан келган мутахассислар барча ускуналарини қатъий текширувдан ўтказиб, синовга қўйдилар. Келгусида корхонада ишлайдиган 500 га яқин ишчи, инженер ва мастерлар Олмалиқ химия заводи, шунингдек мамлакатимизнинг бошқа турдош корхоналарида махсус тайёргарликдан ўтдилар. Корхонанинг замонавий цехларида олтингугурт кислотаси ишлаб чиқариладиган кезлар яқин қолди. Суратларда: (юқоридан) корхонанинг илғор қурувчилари (чапдан) Эргашхон Пўлатова, Ортиқали Ҳакимов ва Илҳомжон Собиров ўртоқлар. Пастдаги суратда олтингугурт кислотаси ишлаб чиқариш цехининг биринчи навбати қурилишидан бир лавҳа.

Ш. Алимов фотолари.
(ЎзТАГ).

СОВЕТ ИТТИФОҚИ БЎЙЛАБ

✦ **СКОЛЕ** (Львов области). Бутун округда машҳур Лесив фамилияси И. Франко номли ва «Славский» қўшни совхозлар социалистик мусобақаси ғолибларининг рўйхатини яна бошлаб берди. Ака-ука Василий ва Михаил Лесивлар шу хўжаликларга бошчилик қилганларидан буён бу хўжаликлар Сколе районида энг яхши совхозларга айланди. Бу ерда Карпат этакларида колхоз ҳаракати ветеранлари Василий Григорьевич билан Мария Петровна Лесивларнинг саккиз ўғли ва қизи, ғаллакорлар сулоласи кичик авлодининг кўпгина намояндалари зарбдорларча меҳнат қилмоқдалар.

✦ **КИЕВ.** Украина ССРда хизмат кўрсатган рассом Владимир Югай ўз ижодини меҳнаткаш инсонга бағишлади. Ждановдаги «Азовсталь» заводининг ветерани Виталий Аврамов унинг янги полотноси қаҳрамони бўлди. Корхонанинг энг яхши пўлат эритувчиси акс эттирилган иш мамлакат шон-шуҳрати ва ифтихорини ташкил этувчи кишилар тўғрисидаги суратлар туркумига қўшилди. Рассомнинг устахонасидаги полотно ҳам ана шу мавзуни акс эттиради. Ҳозирча бу полотнога ҳали шартли, лекин аниқ — «Ишчи» деб ном берилган.

✦ **ҚОЗОН.** Татаристоннинг нўхат далаларидан сўнгги агрегатлар чиқиб кетди. Чорак миллион гектардан кўпроқ майдондаги ана шу қимматли сероқсил экин йиғиштириб олинди. Зеленодольск ва Октябрьск районларининг деҳқонлари энг юқори ҳосил — гектар бошига 17 центнердан оширib дон йиғиштириб олдилар.

✦ **ТБИЛИСИ.** Маккажўхорининг эртапишар навлари етиштирилган майдонларда ўрим-йиғим бошланди. Республикада «каҳрабо дон» ҳосилини йиғиштириб олиш учун 1400 та комплекс механизациялашган звено тузилди.

✦ **БРЯНСК.** «Россия» совхозида зотли ғунажинлар ўстириладиган комплекс фойдаланиш учун топширилди. Саккиз гектар майдонда бешта бузоқхона, ем сақланадиган озуқа цехи, чорвадорлар учун маиший хизмат кўрсатиш бинолари, тозалаш иншоотлари ва бошқа объектлар барпо этилди. Шу ерга яқин жойдаги мелиорацияланган ерларда маданий яйлов вужудга келтирилди. Комплекс айни бир вақтда уч минг бош жониворни боқиш учун мўлжаллангандир.

✦ **КАПСУКАС** (Литва ССР). Капсукас ўрмон хўжалигининг ходимлари чиқитсиз ишлаш технологиясига ўтдилар. Ҳозир шох-шаббалар ва бошқа ташланадиган ёғочлардан жойнинг ўзида тахтачалар тайёрланмоқда. Мебель корхоналари улдан прессланган сифатли плиталар ишлаб чиқармоқда. Кедай биохимия заводи эса қипиқлардан озуқабоп ачитқилар ишлаб чиқармоқда. Бу йил республикада салкам 300 минг кубометр ёғоч чиқиндиларини қайта ишлаш мўлжалланмоқда.

✦ **МАРИ** (Туркманистон ССР). Мурғоб аҳолиси ўз посёлкасида илк бор булбул навосини эшитди. Тинчлик, осойишталик ва қалин дов-дарахтлар посёлка кўчаларига сайроқи қушларни жалб этди. Қорақум каналига сув келиши билан Туркманистоннинг ҳайвонот дунёси бойиди. Ҳозир чўлда 260 хил — бу ёқларга сув келишидан аввал бўлганига қараганда икки баравар кўп қуш бор.

✦ **БЕЛГОРОД.** Область ғаллазорларидан сўнгги комбайнлар чиқиб кетди. 720 минг гектар майдоннинг ҳаммасидаги эртаги донли экинлар янчилиб бўлди. Нарядсиз ишлайдиган звенолар ишда муваффақиятни таъминлади. Бошоқли экинлар ва техника экинлари майдонларининг учдан икки қисми шундай звеноларга бириктилгандир.

✦ **АШХОБОД.** Тошовуз областининг Тахта районида катта насос станцияси ишга тушди. Бу насос станцияси Озерний коллекторидан зовур сувини Ғазовот суғориш каналига етказиб беради. Пахта далаларига оқиб борадиган чучук сувга озгина минераллашган сувнинг қўшилганлиги иссиқ кунларда ўсимликларнинг нормал ривожланишини таъминлайди. Республикада вегетацион суғориш даврида 60 дан кўпроқ сув тўплаш иншооти ва юзлаб насос станциялари ишга туширилди. (ТАСС).

МУХБИРИМИЗ БОНГ УРАДИ

ҚАРОВСИЗ БОҒЧАЛАР

Навбаҳор районидаги «Правда» колхози 8-бригадасининг дала шийпонида бор-йўғи иккита хона бўлиб, уларнинг бирига мавсумий болалар боғчаси жойлашган. Афсуски, бу хоналар ремонтдан чиқарилмаган. Болалар полсиз айвонда ўйнаб ўтиришибди. Уларнинг қизиқарли ўйинлар ўйнаши, ҳар томонлама баркамол бўлиб ўсишлари учун зарур шарт-шароит яратилмаган. Бу ерга сут ва бошқа зарур озиқ-овқат маҳсулотлари кўпинча ўз вақтида келтирилмаслигини айтмайсизми? Аслида эса уларни сақлаш ва турли хил ширинликлар тайёрлаш учун имконият ҳам йўқ. Холодильник ва баллонли газ плитаси бундан бир неча ой илгари тузатишга олиб кетилганча, қайтариб келтирилмаган.

9-бригаданинг мавсумий болалар боғчаси эса бино йўқлиги сабабли мудира С. Қаршиеванинг уйидаги бир хонада ташкил этилибди. Лекин у оддий санитария қоидаларига ҳам жавоб бермайди. Ҳатто хонанинг деворлари оқланмаган. 16 болага бор-йўғи еттита каравот, аммо ҳеч бирида чойшаб кўринмайди.

Колхознинг қолган етти бригадасидаги мавсумий болалар боғчаларида ҳам аҳвол шундай. Хўжалик раҳбарлари бунга колхознинг 1981 йил декабрида ташкил этилганини, янги рўзғорда бўлганидек, ҳали кўп нарса етишмаслигини сабаб қилиб кўрсатишади. Аслида эса бу энг аввало уларнинг масъулиятсизликлари, бепарволиклари, назоратни бўшаштириб юборганликларидан эмасмикан? Ахир хўжалик асрлар мобайнида инсон қўли тегмаган дашту биёбонда эмас, узоқ йиллардан буён обод ерларда жойлашган-ку! Бу ерда ҳашар йўли билан ҳам қисқа вақт ичида болалар учун ҳар қандай ажойиб масканни бунёд этса бўлади. Мавжуд мавсумий боғчаларни ремонтдан чиқариш, зарур шарт-шароит яратиш учун ҳам кўп маблағ талаб қилинмайди. Фақат бунинг учун колхоз правлениеси, партия комитети ва бошқа жамоат ташкилотлари одамларни уюштира олиши, ташаббускорлик кўрсатиши зарур. Улар айни чоғда боғчаларнинг саришта, озода бўлиши, озиқ-овқат маҳсулотлари билан ўз вақтида таъминланишини албатта назорат қилиб боришлари лозим. Ана шунга эришилган тақдирдагина пахтазорларда меҳнат қилаётган ота-оналарнинг фарзандларидан кўнгиллари тинч, ишлари баракали бўлади.

А. ҚОРЖОВОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ЯНГИ КОРХОНА

«Госкомсельхозтехника»нинг Москва район бирлашмаси қошида ташкил этилган хўжаликлараро механизациялашган корхона қишлоқ хўжалигида инженерлик хизматини мустаҳкамлаш, техникадан самарали фойдаланиш ва унинг сақланишини яхшилаш имконини бермоқда. Хўжалик раҳбарларининг иши анча енгиллашди. Энди улар илгаригидек тракторларга эҳтиёт қисмлар қидириб юришмайди. Сабаб: бутун масъулият янги корхона зиммасига юклатилди. Техника ремонти харажатлари камайди. Ҳайдовчиларнинг масъулияти оширилди. Агар механизатор трактордан ноўрин фойдаланса, ортиқча харажат ундан ундириб олинади. Агар у техникани кўз қорачиғидай асраса, мукофот олади.

1982 йилда район бўйича техника ремонтига 648 минг сўм сарфланган бўлса, 1983 йилнинг 6 ойида 536 минг сўм сарфланди.

— 1981 йилда район хўжаликларида 663 минг сўмлик ёнилғи сарфланган эди, — дейди корхона директори А. Д. Хан, — ўтган йили 463 минг сўмлик ёнилғи ишлатилди. Бошқача қилиб айтганда бир йилда район бўйича 1744 тонна ёнилғи тежалди. МХП колхозлар билан тузилган шартномага мувофиқ 1982 йилда механизация ишларини бажариш учун 4 миллион 469 минг сўмлик харажат қилиши керак эди. Амалда эса бу ишга 3 миллион 705 минг сўм сарфланиб, колхозларнинг 772 минг сўми тежаб қолинди.

Ш. ҲОШИМОВ,
жамоатчи мухбир.

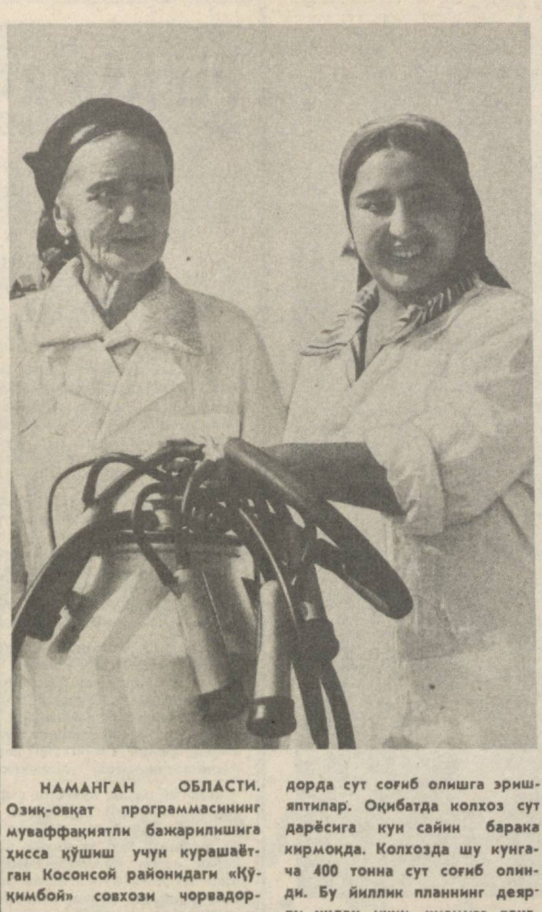

НАМАНГАН ОБЛАСТИ. Озиқ-овқат программасининг муваффақиятли бажарилишига ҳисса қўшиш учун курашаётган Косонсой районидаги «Қўқимбой» совхози чорвадорлари сигирлар маҳсулдорлигини кун сайин оширмоқдалар. Ўғилхон Улуғхўжаева ва Дилором Нишонова сингари «оқ чашма» ижодкорлари ўз бокимларидаги сигирлардан кўзда тутилганидан кўпроқ миқдорда сут соғиб олишга эришяптилар. Оқибатда колхоз сут дарёсига кун сайин барака кирмоқда. Колхозда шу кунгача 400 тонна сут соғиб олинди. Бу йиллик планнинг деярли учдан икки қисмига тенгдир. Суратда: ҳар бир сигирдан 3000 килограммдан сут соғиб олишга аҳд қилган илғор чорвадорлардан Ў. Улуғхўжаева ва Д. Нишонова.

В. Молгачёв фотоси.

КОСМОСНИНГ МИЛИТАРЛАШТИРИЛИШИГА ЙЎЛ ҚЎЙМАЙЛИК!

СССРНИНГ ЯНГИ ТАШАББУСИ

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ РАИСИНИНГ БИРИНЧИ ЎРИНБОСАРИ, СССР ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРИ А. А. ГРОМИКОНИНГ БМТ БОШ СЕКРЕТАРИ Х. ПЕРЕС ДЕ КУЭЛЬЯРГА МАКТУБИ

Муҳтарам бош секретарь жаноблари,

Совет Иттифоқи «Космик фазода ва космосдан Ерга нисбатан куч ишлатишни тақиқлаш тўғрисида шартнома тузиш ҳақида»ги масалани БМТ Бош Ассамблеясининг 38-сессияси кун тартибига киритишни таклиф қилади.

СССР шу таклифни киритар экан, космик фазонинг милитарлаштирилишига йўл қўймаслик муддаосига амал қилади. Шу жиҳатдан олганда, ҳам космосдаги, ҳам ердаги нишонларни мўлжалга ола оладиган космик қуролнинг турли системаларини яратиш ва жойлаштириш режалари айниқса хатарлидир.

Совет Иттифоқи космосни бутун инсоният учун ҳалокат хавфи манбаига айлантирадиган мана шу режалар йўлига пухта тўсиқ қўйиб, қуролланиш пойгасини ҳали шу пойга бошланмаган жойда — космик фазога кўчиришга йўл қўймаслик учун зудлик билан самарали чоралар кўриш зарур деб ҳисоблайди.

СССР шу мақсадга амал қилиб, 1981 йилда БМТга ҳар қандай турдаги қуролни космик фазога жойлаштиришни тақиқлаш тўғрисида шартнома тузишни таклиф қилган эди, Бош Ассамблея бу таклифни маъқуллаган эди. Бироқ, маълум сабабларга кўра бу шартномани ишлаб чиқишга ҳали амалий равишда киришилгани йўқ.

Аммо вақт кутиб турмайди, шу сабабли ҳозир СССР дарҳол олға ҳаракат қилиб, умуман космик фазода ҳам, шунингдек космосдан ерга нисбатан ҳам куч ишлатишни тақиқлаш тўғрисида бир битимга келишни таклиф қилади. У сессия муҳокамасига тегишли шартнома лойиҳасини киритади.

Давлатларнинг космосда ва космосдан туриб бир-бирига нисбатан куч ишлатишга йўл қўймаслик хусусидаги сиёсий-ҳуқуқий мажбуриятларини космик фазо милитарлаштирилишига йўл қўймасликка қаратилган моддий характердаги тадбирлар билан уйғунлиги мазкур шартнома лойиҳасининг ўзига хос муҳим хусусиятидир.

Конкрет равишда Совет Иттифоқи ердаги, осмондаги ва космик фазодаги объектларни нишонга олиш учун космосда жойлаштириладиган ҳар қандай қуролнинг космосда синаб кўрилиши ва жойлаштирилишини батамом тақиқлаш тарафдоридир.

У йўлдошларга қарши қурол тўғрисидаги масаланинг тубдан ҳал этилиши: давлатларнинг йўлдошларга қарши янги системаларни вужудга келтиришдан тўла-тўкис воз кечиши, шунингдек ҳозирнинг ўзидаёқ уларнинг ихтиёридаги мана шундай системаларни тугатиш тарафдори ҳамдир.

Шартнома қатнашчилари бошқа давлатлар космик объектларини бошқа бирор тарзда йўқ қилиб ташламаслик, шикастлантирмаслик, уларнинг нормал ишлашига халал етказмаслик ва уларнинг учиш траекториясини ўзгартирмаслик мажбуриятини ҳам олган бўлур эдилар.

Бундан ташқари бошқариладиган космик кемаларни ҳарбий мақсадларда синаб кўриш ва фойдаланишни тақиқлаш ҳам таклиф этилади, бу кемалардан фойдаланиш хилма-хил илмий-техникавий ва иқтисодий вазифаларни ҳал этишгагина хизмат қилиши лозим.

Совет Иттифоқи таклиф этаётган олисни кўзловчи тадбирлар комплексининг рўёбга чиқарилиши космосдан фақат тинчлик мақсадларида фойдаланиш хусусида илгари Бирлашган Миллатлар Ташкилоти маъқуллаган мақсадга эришишга реал равишда қўшиладиган катта, яққол ҳисса бўлур эди.

Бош секретарь жаноблари, сиздан ушбу мактубни Бош Ассамблея тартиб-қоидасида кўзда тутилган тушунтириш хати деб қабул этишингизни ва уни илова этилаётган шартнома лойиҳаси билан бирга БМТ Бош Ассамблеясининг расмий ҳужжати сифатида тарқатишингизни сўрайман.

А. ГРОМИКО,
СССР Министрлар Советн Раисининг биринчи ўринбосари, СССР ташқи ишлар министри.

Космик фазода ва космосдан Ерга нисбатан куч ишлатишни тақиқлаш тўғрисида шартнома лойиҳаси

Ушбу шартномада қатнашувчи давлатлар,

БМТ аъзолари ўзларининг халқаро муносабатларида БМТ мақсадларига мос келмайдиган бирон бир тарзда куч ишлатиш билан дўқ қилишдан ёки куч ишлатишдан тийилишларини назарда тутувчи принципга **амал қилиб,**

Космик фазода қуролланиш пойгасининг олдини олишга ва шу тариқа инсониятга таҳлика солиб турган ядро уруши хавфини камайтиришга **интилиб,**

Космик фазони, жумладан Ойни ва бошқа самовий жисмларни тадқиқ қилиш ҳамда улардан фойдаланишни фақат тинчлик мақсадларида амалга оширишни назарда тутувчи мақсадга эришишга ҳисса қўшиш **истаги билан,**

қуйидагилар тўғрисида бир битимга келдилар:

1-модда

Ер атрофидаги орбиталарда, самовий жисмларда турган ёки бошқа бирон-бир тарзда нишонга олиш воситаси тариқасида космик фазода жойлаштирилган космик объектлардан фойдаланиб, космик ва осмон бўшлиғида ҳамда ерда куч ишлатиш ва куч ишлатиш билан дўқ қилиш тақиқланади.

Ер атрофидаги орбиталарда, самовий жисмларда турган ёки бошқа бирон-бир тарзда космик фазода жойлаштирилган космик объектларга нисбатан куч ишлатиш ёки куч ишлатиш билан дўқ қилиш ҳам тақиқланади.

2-модда

Ушбу Шартномада қатнашувчи давлатлар 1-модданинг қоидаларига мувофиқ:

1. Космосда жойлаштириладиган ҳар қандай қуролни синаб кўрмаслик ҳамда уни Ер атрофидаги орбитага чиқариш, самовий жисмларда ёки бошқа бирон-бир тарзда жойлаштириш йўли билан уни ердаги, осмон ва космик бўшлиқдаги объектларни нишонга олиш учун жойлаштирмаслик;

2. Ер атрофидаги орбиталарда, самовий жисмларда турган ёки бошқа бирон-бир тарзда космик фазода жойлаштириб қўйилган космик объектлардан ердаги, осмон ва космик бўшлиқдаги ҳар қандай мўлжалларни нишонга олиш воситаси сифатида фойдаланмаслик;

3. Бошқа давлатларнинг космик объектларини йўқ қилиб ташламаслик, шикастлантирмаслик, уларнинг нормал ишлашига халал бермаслик ва уларнинг учиш траекториясини ўзгартирмаслик;

4. Йўлдошларга қарши янги системаларни синаб кўрмаслик ва вужудга келтирмаслик ҳамда ўзларида ҳозир мавжуд бўлган шундай системаларни тугатиш;

5. Бошқариладиган ҳар қандай космик кемаларни ҳарбий мақсадларда, шу жумладан йўлдошларга қарши мақсадларда синаб кўрмаслик ва улардан шу мақсадларда фойдаланмаслик мажбуриятини оладилар.

3-модда

Ушбу Шартномада қатнашувчи давлатлар бошқа ҳар қандай давлатларга, давлатларнинг группаларига, халқаро ташкилотларга, шунингдек физик ва юридик шахсларга ушбу шартномада тақиқланган фаолиятда ёрдам бермаслик, уларни шундай фаолиятга рағбатлантирмаслик ва ундамаслик тўғрисида келишиб оладилар.

4-модда

1. Ушбу Шартноманинг қоидаларига риоя этилишига ишончни таъминлаш мақсадида унда қатнашувчи ҳар бир давлат контроллик қилишнинг ўз ихтиёридаги миллий техникавий воситаларидан ҳамма эътироф этган халқаро ҳуқуқ принципларига мувофиқ келадиган тарзда фойдаланади.

2. Шартномада қатнашувчи ҳар бир давлат ушбу модданинг 1-бандига мувофиқ ўз вазифаларини бажарувчи Шартномада қатнашувчи бошқа давлатларнинг миллий техникавий контрол воситаларига халал бермаслик мажбуриятини олади.

5-модда

1. Ушбу Шартномада қатнашувчи давлатлар Шартноманинг мақсадлари хусусида ёки унинг қоидаларини бажариш муносабати билан вужудга келиши мумкин бўлган ҳар қандай масалаларни ҳал этишда бир-бирлари билан маслаҳатлашиб туриш ва ҳамкорлик қилиш мажбуриятини оладилар.

2. Ушбу модданинг 1-бандига мувофиқ маслаҳатлашув ва ҳамкорлик қилиш Бирлашган Миллатлар Ташкилоти доирасида ва унинг Уставига мувофиқ тегишли халқаро тартиб-қоидалардан фойдаланиш йўли билан ҳам амалга оширилиши мумкин. Бу тартиб-қоидалар Шартномада қатнашувчи давлатларнинг Маслаҳат Комитети хизматидан фойдаланишни ўз ичига олиши мумкин.

3. Шартномада қатнашувчи давлатларнинг Маслаҳат Комитети ушбу шартномада қатнашувчи ҳар қандай давлатнинг илтимоси олинганидан кейин бир ой муддат ичида депозитарий томонидан чақирилади. Шартномада қатнашувчи ҳар бир давлат комитетга вакил тайинлаши мумкин.

6-модда

Ушбу Шартномада қатнашувчи ҳар бир давлат мазкур Шартноманинг қоидаларига зид бўлган ҳар қандай фаолиятни тақиқлаш ва унинг олдини олиш юзасидан ўз конституцион тартиб-қоидаларга мувофиқ, ўз юрисдикцияси остида ёки қаерда бўлмасин ўз контроллиги остида ўзи зарур деб ҳисоблаган ҳар қандай ички тадбирларни кўриш мажбуриятини олади.

7-модда

Ушбу Шартномадаги ҳеч нарса давлатларнинг БМТ Устави юзасидан бўлган ҳуқуқлари ва мажбуриятларига дахл қилмайди.

8-модда

Ушбу Шартноманинг амал қилиш муносабати билан вужудга келиши мумкин бўлган ҳамма низолар фақат тинч воситалар билан Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Уставида кўзда тутилган тартиб-қоидалардан фойдаланиб ҳал этилади.

9-модда

Ушбу Шартнома муддатсиздир.

10-модда

1. Ушбу Шартнома Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Нью-Йоркдаги марказий муассасаларида барча давлатларнинг имзолаши учун очиқдир. Ушбу Шартнома мазкур модданинг 3-бандига мувофиқ кучга киргунча уни имзоламаган ҳар қандай давлат истаган вақтида унга қўшилиши мумкин.

2. Ушбу Шартнома уни имзолаган давлатлар томонидан ратификация қилиниши лозим. Ратификация ёрлиқлари ва унга қўшилганлик тўғрисидаги ҳужжатлар Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош секретарига сақлаш учун топширилади.

3. Ушбу Шартнома бешинчи ратификация ёрлиғи, шу жумладан, СССР билан АҚШнинг ёрлиқлари сақлаш учун Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош секретарига топширилганидан кейин шу ёрлиқларни сақлаш учун топширган давлатлар ўртасидаги муносабатларда кучга киради.

4. Ушбу Шартнома кучга кирганидан кейин ратификация ёрлиқларини ёки Шартномага қўшилганлик тўғрисидаги ҳужжатларни топширган давлатлар учун у ўз ратификация ёрлиқларини ёки Шартномага қўшилганлик тўғрисидаги ҳужжатларни сақлаш учун топширган кунида кучга киради.

5. Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош секретари Шартноманинг ҳар бир имзоланиши санасидан, ҳар бир ратификация ёрлиғи ва Шартномага қўшилганлик тўғрисидаги ҳужжат сақлаш учун топширилган санадан, ушбу Шартнома кучга кирганлиги тўғрисидаги санадан, шунингдек бошқа хабарномалардан Шартномани имзолаган ва унга қўшилган ҳамма давлатларни дарҳол хабардор қилади.

11-модда

Русча, Инглизча, Арабча, Испанча, Хитойча ва Французча текстлари баб-баравар аҳамиятга эга бўлган ушбу Шартнома сақлаш учун Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош секретарига топширилади. Бош секретарь Шартномани имзолаган ва унга қўшилган давлатларнинг ҳукуматларига Шартноманинг лозим тарзда тасдиқланган нусхаларини юборади.

ТЕХНИКА РЕМОНТИНИНГ БОРИШИНИ ТЕКШИРАМИЗ

ХЎЖАКЎРСИН УЧУНМИ?

Сурхондарё областининг заршунослари ўн биринчи беш йилликнинг ўзак йилида республикамизнинг улкан хирмонига ўзларининг 560 минг тонналик «оқ олтин»и, шу жумладан 300 минг тонналик ипак пахтаси билан муносиб улуш қўшиш ҳақида ўз зиммаларига юксак социалистик мажбурият қабул қилдилар. Механизаторлар умумий ҳосилнинг 60 процентини ёки камида 340 минг тоннасини бункерлардан тўкишга аҳду паймон қилдилар.

Хўш, область хўжаликларида терим техникасини мавсумга шайлаш қандай аҳволда? Бу борадаги шу йил 17 августгача бўлган область маълумотига кўз югуртирсангиз аҳвол анча дурустга ўхшаб туюлади. Область хўжаликларидаги мавжуд 3000 дан зиёд терим агрегатларидан 2655 таси бу йилги мавсумда пахтазорларда жавлон уриши керак. Булардан ҳозиргача 2567 агрегат ремонт қилинган, қолган 88 терим машинасининг ҳам ремонти бошлаб юборилган. Гагарин, Жарқўрғон, Қумқўрғон, Шеробод, Сариосиё ва Олтинсой районларидаги пахта териш агрегатлари юз фоиз қўлдан чиқарилган. Ремонт қилинган терим агрегатларининг 190 таси тракторларга тиркалган, қолган 1365 таси эса чопиқ тракторлари ғўза парваришида ишлатилаётганлиги учун монтаж қилинмай турган эмиш...

Биз терим техникасини мавсумга тайёрлашнинг ҳақиқий аҳволини билмоқ учун область қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасидаги шу ишга мутасадди ўртоқлар — бошқарма бошлиғининг ўринбосари М. Мусаев, механизация бўлими бошлиғи Ф. В. Олешко, қишлоқ хўжалик техникаси назорати бўлими бошлиғи Х. Алекберовларга мурожаат қилдик. Бу ўртоқлар «биздан техника ремонтига доир масъулият олиб ташланди. Эндиликда биз жойлардаги аҳвол ҳақида маълумот олиш ва техника ремонтини назорат қилиш билан шуғулланамиз, холос» дейишди.

— У ҳолда бу муҳим иш билан ким бевосита шуғулланади? — савол берамиз уларга.

— Эндиликда бу иш билан «Узгоскомсельхозтехника» область бирлашмаси, шахсан бирлашма раисининг биринчи ўринбосари У. Менглибоев ва бирлашманинг қишлоқ хўжалик техникасини ремонт қилиш бошқармаси бошлиғи У. Исмоиловлар шуғулланади, — деб айтишди.

Биз шу ўртоқларга мурожаат қилишга мажбур бўлдик.

— Областимиз «сельхозтехника»си системасида ихтисослаштириш амалга оширилди, — деб тушунтирди ўртоқ У. Менглибоев, — Жумладан Шўрчи ва Денов районлари «Узгоскомсельхозтехника» бирлашмалари областнинг барча район ва хўжаликларидаги терим агрегатларининг ремонти учун жавоб беради. Жарқўрғон район бирлашмаси эса областдаги 7 та райондан келтирилган «Т-4» тракторлари ва «КИР 1,5» сенокосилкалари ремонтини амалга оширади. Бошқа маркадаги тракторлар, машина ва механизмлар ремонти ҳам худди шундай усулда область бўйича белгиланган алоҳида-алоҳида район бирлашмалари устахоналари ва айирбошлаш пунктларида ўтказилади.

Шундан сўнг биз Шўрчи ва Денов, Ангор ва Бойсун район бирлашмалари устахоналарида ремонт қилинаётган техниканинг сифати ва аҳволи билан танишдик. Шўрчига келганимизда район «Узгоскомсельхозтехника» бирлашмаси бошқарувчиси Раҳмат Оқбергановнинг бундан 20 кун бурун, тожикистонлик пахтакорларнинг ўзаро текшириш бригадаси вакиллари ўтказган йиғилишда берган ваъдаси ёдимизга тушди.

Мана бугун 17 август. Ўртоқ Оқбергановнинг сўз ва иш бирлиги ҳозир партиямиз талаб қилаётган даражадами ёки бошқачами? Ҳақиқий аҳволга бир назар ташлайлик. Райондаги мавжуд 212 та терим агрегатидан ҳозиргача бор-йўғи 166 таси ёки 78 проценти қўлдан чиқарилган. Шунингдек, бу ерда пахта юклагич машиналар ремонти — 79 процент, кўрак юладиган ва чувийдиган аппаратлар ремонти 46,61 процент, трактор тележкалари ремонти 92 процент уддаланган, холос.

Бунинг устига, энг ачинарлиси шу ердаки, областнинг бошқа районларидан бу ерга келтириб ремонт қилинган терим агрегатларининг сифатини кўриб ёқа ушлайсан киши. Бу ерда ремонт ишлари «хўжакўрсин» учун юзаки, пала-партиш, эгасига етгунча қабилида масъулиятсизлик билан бажарилмоқда. Буни қишлоқ хўжалик техникаси устидан давлат назорати ўрнатиш бўлими ходимлари томонидан куни кеча ўтказилган текшириш якунлари ҳам яққол тасдиқлаб турибди. Сўзимизнинг исботи учун фактларга мурожаат этамиз. Шўрчи район бирлашмаси устахоналарига Термиз районидаги «Гулбаҳор» совхозидан келтирилган 12 та терим агрегати капитал ремонт қилинган эди. Текширишда учта машина ремонти мутлақо яроқсиз эканлиги аниқланди. Бу терим агрегатларининг ҳар бирида 8 тадан 15 тагача дефектлар борлиги маълум бўлди.

Шунингдек, Шўрчи бирлашмасига Бойсун районидаги Ойбек номли совхоздан келтириб ремонт қилинган 4 та терим машинасидан биттаси сифатсиз ва яроқсиз эканлиги аниқланди. Ахир, юқори партия ташкилотлари ва давлат органларини, қолаверса, ҳамкасб пахтакор ва механизаторларни алдаш, юзакичилик билан ёлғон маълумотлар бериш шўрчилик раҳбарлар учун нима кераги бор эди?! Афтидан, улар сохта обрў қозонишмоқчи шекилли!

Қишлоқ хўжалик техникасини назорат қилиш давлат инспекцияси инспекторлари томонидан яқинда ўтказилган текширишда область бўйича «ремонтдан чиқарилди» деб маълумот берилган 1862 терим агрегатидан 42 тасида жиддий дефектлар борлиги, шу аҳволда бу машиналарни терим мавсумида унумли ишлатиш мумкин эмаслиги аниқланди. Булардан 11 таси «Узгоскомсельхозтехника» устахоналарида, қолган 31 таси эса хўжаликларнинг ўзида «ремонт қилинди» деб маълумот берилган.

Яна шу нарса ҳам ачинарлики, Денов район «Узгоскомсельхозтехника» бирлашмасининг Юрчидаги устахоналарида, шунингдек, Шўрчи бирлашмасида ҳам капитал ремонт қилинган терим агрегатларига гарантия талонлари берилмас экан! Бундай масъулиятсизликни қандай баҳолаш керак?!

Терим агрегатлари тақилиб монтаж қилинадиган тракторлар ремонти ҳақида ҳам икки оғиз сўз айтишга тўғри келади: область бўйича мавжуд бўлган 7869 чопиқ тракторидан ҳали 90 тасига «культивацияда банд» баҳонаси билан қўл урилган эмас. Бойсун район «Узгоскомсельхозтехника» бирлашмасида ремонт қилинган тракторлар ҳам дала ишларига мутлақо яроқсиз аҳволда.

Ўртоқ Э. Мавлонов бошқарувчи бўлган Ангор район «Узгоскомсельхозтехника» устахоналарида капитал ремонт қилинган 5 та трактор кўздан кечирилганда ачинарли фактлар аниқланди. Бу машиналарнинг биронтаси ҳам дала ишларига яроқли ҳолатда эмас. Гапнинг индаллосини айтганда, уларни қайтадан конвейерга қўйиб, капитал ремонт қилишдан бошқа илож йўқ.

Бетга айтганнинг заҳри йўқ деганларидек, Сурхондарё областида терим техникасини мавсумга тайёрлаш мана шундай аҳволда. Бундай вазиятни вужудга келтиришга асосан район «Узгоскомсельхозтехника» бирлашмаларининг раҳбарлари сабабчи бўляптилар. Улар сохта обрў қозониш учун «хўжа кўрсин»га ўтказилган сифатсиз ремонт ҳақида ёлғон маълумотлар бериб келяптилар.

Кўзбўямачиликка йўл қўйилганлиги сабабли машинада пахта териш областда йил сайин камайиб кетяпти. Масалан, 1980 йилда 330 минг тонна пахта бункерлардан ағдарилган бўлса, 1981 йилда бу кўрсаткич аранг 228,9 минг тоннада қолди. 1982 йилда эса ипак пахтани машинада териш плани ошириб бажарилган бўлса-да, ялпи ҳосилни бункерлардан тўкиш топшириғи 70,1 процентда қолиб кетди. Ёки 234,7 минг тонна пахта машиналарда терилди, холос. Ленин йўли, Гагарин ва Ангор районлари машинада пахта териш планини анча ошириб бажарганлари ҳолда Шўрчи, Сариосиё ва Денов районлари бу топшириқни бор-йўғи 14—21 процентга етказдилар.

Сурхондарёлик лафзи ҳалол пахтакорлар ва механизаторлар терим техникасини мавсумга тайёрлашда йўл қўйилган хато ва камчиликларни зудлик билан бартараф қилишга қодирлар, деган умиддамиз.

А. ХАЛИЛОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ПЛАНЕТАНИНГ БИР КУНИ

ЧАДДАГИ АГРЕССИЯ КЕНГАЙМОҚДА

«Чаддаги воқеалар — амалдаги янги мустамлакачиликнинг яққол кўринишидир. У ерда Чадни қайтадан мустамлакага айлантириш учун ҳақиқий уруш олиб борилмоқда, — деб ёзади Нигериядаги «Таймс интернэшнл» журнали. — Вашингтон билан Парижнинг шу мамлакат ички ишларига аралашуви, жумладан, Чаднинг Африкадаги муҳим стратегик ҳолати билан ва Ғарбнинг Чад урани ва фосфатидан манфаатдорлиги билан изоҳланади». Африкада чиқадиган шу журналнинг мана шундай очиқ-равшан таърифи бу мамлакатда содир бўлаётган воқеаларнинг асл моҳиятини ифодалайди.

Ғарб оммавий ахборот воситаларининг хабар қилишича, Қўшма Штатлар, Франция ва уларнинг Африкадаги қўғирчоқлари Чаддаги агрессияни кун сайин кучайтирмоқдалар.

Француз десантчилари мамлакат пойтахти — Нжамена шимолидаги Бильтин ва Аруда шаҳарларини ишғол қилдилар. Ҳозир уларнинг позициялари мамлакат озодлиги ва мустақиллиги учун курашаётган Миллий бирлик муваққат ҳукумати кучларининг қўлидаги Умм-Шалуба шаҳридан атиги 100 километр масофада жойлашган.

Ҳозирнинг ўзидаёқ Чадга 2 мингга яқин француз солдат ва офицери олиб бориб ташланди. Уларнинг ихтиёрида «Трансаль» самолётлари, вертолётлар, бронетранспортёрлар, ракеталар бор. Матбуот хабарларига қараганда Чад ёнидаги мамлакатларга «Ягуар» самолётларининг 9 та эскадрильяси келтириб қўйилган. Жангларда Заир қўшинларининг катта қисмлари қатнашмоқда.

Вашингтон билан Парижга ёқадиган Нжаменадаги ҳукумат қўшинлари учун Америка қурол-яроғлари Чадга узлуксиз ташиб келтирилмоқда. Қўшни Суданга АҚШнинг тез ҳаракат қилувчи кучлари составидаги солдат ва офицерлардан 700 киши ва разведка самолётлари келтириб қўйилди. Мисрда Американинг 5 минг ҳарбий хизматчиси турибди. Вашингтон Чаддаги ҳарбий интервенцияни кенгайтиришга интилиб, Парижга тобора кучлироқ таъсир қилмоқда. «Монд» газетасининг хабар беришича, Р. Рейган Франция президенти Ф. Миттерангa бир неча мактуб юборди, уларнинг моҳияти француз қўшинларининг муваққат ҳукуматга қарши жангларда бевосита қатнашишини талаб қилишдан иборат.

Чадда мустамлакачилик тартибларини сақлаб қолиш тарафдорлари билан чинакам мустақиллик ва озодлик учун курашувчилар ўртасидаги қуролли кураш узоқ вақтдан бери давом этиб келмоқда. Африка Бирлиги Ташкилотининг можарони миллий яраш асосида тинч бартараф этиш соҳасида неча марталаб қилган ғайрат-ҳаракатлари ҳозирча натижа бергани йўқ.

Франциянинг ҳукмрон доиралари бу мамлакатдаги мустамлакачилик позицияларини сақлаб қолишга интилмоқдалар. АҚШ эса регионда ўз назоратини ўрнатиш ва ҳарбий кучларни жойлаштириб олиш мақсадида янги майдон вужудга келтириш учун ҳозирги можародан фойдаланиб қолиш пайига тушди. АҚШ Чадни ўз «ҳаётий манфаатлари мамлакати» деб эълон қилди. Айни вақтда Вашингтон ўз дидига ёқмаётган Ливия ҳукуматини ағдариб ташлашга эришишга уриниб, бу мамлакатга қарши ҳарбий иғвогарликларни янада кенгайтиришга интилмоқда. Ливия Чаддаги ишларга аралашмоқда, деган ёлғон баҳоналарни ниқоб қилиб, унинг соҳилларига кўп миқдордаги ҳарбий кемалар келтириб қўйилди, Америка самолётлари эса Ливия чегаралари яқинида мунтазам учиб юрибди. Рейган маъмурияти дунёнинг бошқа районларида бўлгани каби Марказий Африкада ҳам халқларнинг хоҳиш-иродасини бўғувчи куч сифатида ҳаракат қилмоқда, уларни ўз измига юритишга интилмоқда.

А. ЯКОВЛЕВ,
О. ШИРОКОВ.
(ТАСС).

ВАҲШИЁНА ЖИНОЯТ

БАЙРУТ. Ливан шимолидаги Триполи шаҳрида динамит жойлаб қўйилган автомашина қаттиқ портлади. Ливан радиосининг хабар қилишича, шу террорчилик ҳаракати натижасида тинч аҳолидан бир неча 10 киши нобуд бўлди ва жароҳатланди, теварак-атрофдаги бинолар бузилди, ёнғин чиқди.

Ливаннинг тараққийпарвар доираларида шу ваҳшиёна жиноятларда Исроил махсус маҳкамаларининг ва улар юборган агентларнинг қўли борлиги қатъий ишонч билан айтилмоқда. Бундан бир неча кун муқаддам Исроил жосуслари Баалбекда ва Ливаннинг бошқа шаҳарларида мана шундай қўпорувчилик қилган эдилар. Оккупациячилар шу йўл билан мамлакатдаги вазиятни чигаллаштиришга умид қилмоқдалар, Ливаннинг демократик кучларига зарба бериш ва оккупациячилик режимини сақлаб қолиш мақсадини кўзламоқдалар.

(ТАСС).

Капитализм иллатлари

ЖИДДИЙ МОЛИЯВИЙ ҚИЙИНЧИЛИК

Япония хусусий университетлари шу кунларда жиддий молиявий қийинчиликларни бошидан кечирмоқда. Бу ерда эълон қилинган маълумотларга кўра, ўқиш учун студентлардан олинаётган ҳақнинг оширилганлигига қарамай, университетларнинг қарзи урушдан кейинги даврда рекорд даражага — 98,5 миллиард иенага етган. Матбуотнинг уқтириб ёзишича, бу ҳол аввало либерал-демократик партия ҳукумати маориф ва бошқа социал эҳтиёжлар учун ажратилган маблағларни мунтасил камайтириш сиёсатини ўтказаётганлиги билан боғлиқдир.

НОХУШ РЕКОРД

Вашингтондан берилган хабарга кўра, Ғарбий Виржиния штати ишсизлик даражаси жиҳатидан АҚШда рекорд қўйди. Яқинда эълон қилинган расмий маълумотларга кўра ўтган ойда мазкур штатда меҳнатга қобилиятли жами аҳолининг 17,5 проценти ишдан маҳрум бўлиб қолган. Бу штатда кўмир қазиш корхоналарининг анчагина қисми жойлашган. Кўпгина шахтёр оилалари ишга яроқли ишчиларнинг ишдан маҳрум бўлиб қолганлиги туфайли ночор аҳволда кун кечирмоқда.

ТОШКЕНТНИНГ 2000 ЙИЛЛИК ЮБИЛЕЙИГА

ҲАМКОРЛИК ИФОДАСИ

Республикамиз пойтахти — Тошкентнинг 2000 йиллик юбилейи нишонланишига ҳам саноқли ҳафталар қолди. Тўйга — тўёна билан, дегандек бу қутлуғ юбилейга ўлкамизнинг барча областлари тўёналар тайёрлашмоқда. Улар орасида, айниқса, қурувчилар тайёрлаётган совғалар мақтовга молик.

Яқинда биз шаҳарнинг Қорақамиш массиви микрорайонларида бўлиб, уларда Фарғона, Қашқадарё ва Андижон областлари бинокорлари тиклаётган юбилей объектларини кузатдик.

Мана, 2-Қорақамишнинг 4-микрорайони муюлишида қад кўтараётган миллий чойхона қурилишидамиз. «Узколхозстрой»га қарашли Бағдод механизациялашган кўчма колоннаси бунёдкорлари барпо этаётган 100 ўринли бўлажак чойхона ўз архитектураси билан республикамизда ҳозиргача қурилган ва қурилаётган чойхоналардан кескин фарқ қилади. Унинг миллий безаклари ва назму навога уйғун нақшлари беихтиёр қадимий Самарқанд, Бухоро, Хива обидаларининг бетакрор кўрк-тароватини эслатади.

— Ишимиз яхши кетяпти, — дейди колоннанинг шу ерда меҳнат қилаётган қурувчилар бригадаси бошлиғи Алижон Каримов, — асосий ишлар тугади. Ҳозир пардозлаш ишларини олиб боряпмиз. Яна кўпи билан 15—20 кунлардан сўнг келсангиз, ўлкамизнинг яшил воҳаси — Фарғона чойхонасининг нақ ўзини кўрасиз. Раҳмонали Маҳмудалиев, Раҳматали Саломов, Мирзаакбар Эшонов сингари қўли гул бунёдкорларимиз меҳнати маҳсулига ўшанда баҳо берасиз.

Йўлимизда давом этамиз. 2-Қорақамишнинг 5-микрорайонида меҳнат қилаётган қашқадарёлик бинокорлар ҳузуридамиз. «Облколхозстройнинг» 13-қурилиш трести ихтиёридаги 96, 103 ва 6-механизациялашган кўчма колонналар қурувчилари бу ерда маиший хизмат кўрсатиш шаҳарчаси барпо этишяпти. Бизни қурилиш бош инженери Н. Асқаров қарши олди.

— Пойтахтимиз юбилейи шарафига республикамиз барча областлари қуриб бераётган иншоотлар тошкентликларга бўлган меҳр-муҳаббатимиз, доимий ҳамкорлигимиз рамзидир, — деди у ўз сўзида. — Биз қураётган маиший хизмат шаҳарчасида хизматнинг ҳамма турлари бўлади. Бугунгача 116 минг сўмлик бунёдкорлик ишларини бажардик. Кун сайин авж олаётган социалистик мусобақада Виктор Миронов, Владимир Лапшин ўртоқлар бошлиқ комплекс бригадалар коллективлари пешқадамлик қилмоқдалар. Шаҳарча август ойи охирларига бориб иш бошлайди. Ўйлаймизки, биз қурган шаҳарча ва ундаги хизмат турлари пойтахтликларга манзур бўлади.

Андижонликлар массивнинг Чуқурсой аҳоли пункти билан туташган чорраҳасида 312 ўринли музика мактаби қуришмоқда. «Облколхозстрой»га қарашли 24-қурилиш трестининг 3-механизациялашган кўчма колоннаси бинокорлари бугунгача бу ерда 50 минг сўмлик бунёдкорлик ишларини амалга оширдилар. Икки қаватли мактабнинг катта-кичик концерт заллари қурилиши жадал давом этяпти. Эришилаётган ютуқларда Муроджон Исмоилов, Йўлдош Абдураҳимов ўртоқлар бош бўлган бригадалар қурувчиларининг ҳиссаси катта.

Пойтахтимизнинг Куйбишев, Ҳамза, Ленин, Чилонзор районларида юбилей объектларини тиклаётган Самарқанд, Хоразм, Бухоро, Сурхондарё областлари қурувчиларининг ҳам ишлари таҳсинга лойиқ.

Буларнинг ҳаммаси республикамиз областлари ҳамкорлиги тобора мустаҳкамланиб бораётганидан ёрқин далолат. Ана шу ҳамкорлик туфайли Тошкент янада чирой очмоқда. Унинг проспектлари, майдонлари, кварталлари, кўчалари, саройлари, метрополитен станциялари дўстлик, ҳамкорлик номлари билан боғлиқ эканлиги тасодифий эмас.

К. ЖУМАЕВ,
Р. ШОДИЕВ,
ТошДУ студентлари.

Қанотлан, кўнглим қуши,
Тошкент узра уч,
Кўрмоқ бўлсанг жамолин —
самодан ҳам қуч.
(ЎзТАГ фотохроникаси).

ТЎЁНА

Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон ССР Давлат академик Катта театри коллективи барча ижодий ташкилотлар қатори республикамиз пойтахтининг 2000 йиллик тўйини муносиб совғалар билан кутиб олмоқда. Бундан бир ой муқаддам тошкентлик томошабинлар театрнинг илк тўёнаси — Икром Акбаровнинг «Наврўз» балети билан танишишга муяссар бўлган эдилар. Шу кунларда театр санъаткорлари янги бир асарни саҳналаштириш устидаги ишларни поёнига етказмоқдалар. Бу асар композитор Борис Бровциннинг «Суронли йиллар» операси бўлиб, у Тошкентдаги инқилобий воқеалар ҳақида, темир йўл устахоналарида бошланган қўзғолон тўғрисида, Октябрь ғалабаси ҳақида ҳикоя қилади. Шуниси диққатга сазоворки, операни дастлабки тинглаш маросимида Тошкентдаги «Октябрь революцияси» тепловоз ремонти заводи вакиллари ҳозир бўлдилар. Асарни республикада хизмат кўрсатган санъат арбоби, театрнинг бош режиссёри Ф. Сафаров саҳналаштирмоқда. Унга СССР халқ артисти Д. Абдураҳмонова дирижёрлик қилади. Рассом — Т. Шораҳимов.

Театр коллективи бундан ташқари юбилейга бағишланган катта байрам концертида фаол иштирок этади.

ЯНГИ АНЪАНАЛАР ВА МАРОСИМЛАР

ТУРМУШ БЕЗАГИ

Халқимизда «Меҳнатдан келса бойлик — турмуш бўлар чиройлик» деган ҳикматли гап бор. Теран маъноли бу нақлнинг амалий ифодасини йил сайин гўзаллашиб, фаровонлашиб бораётган ҳаётимиз мазмунидан ҳам яққол кўриш мумкин. Кундалик ҳаётимизга янги одатлар, анъаналар, замонавий маросимлар тобора чуқурроқ сингмоқда. Тартибли, ораста, исрофгарчиликсиз ўтаётган никоҳ тўйлари, кумуш ва олтин тўйлар, меҳнат ветеранларини пенсияга узатиш, ёшларни ҳарбий хизматга кузатиш маросимлари, турли дўстлик кечалари турмушимиз безагига айланди.

Тўйларни янгича анъаналар асосида ўтказиш юзасидан Самарқанд областида анчагина ишлар қилинди. Пахтачи районидаги «Коммунизм» колхозида бу борада амалга оширилган ишлар диққатга сазовордир. Хўжаликнинг «Хумор» посёлкаси довруғи республикамизга кенг ёйилган. Посёлкада қурилган мухташам «Бахт уйи» никоҳ кечалари ва бошқа замонавий маросимлар ўтказиладиган масканга айланган. Никоҳ тўйларига, аввало, ҳаддан ташқари кўп киши таклиф қилинмайди. Ўтириш эрта бошланиб, барвақт тугалланади. Энг муҳими — ичкиликбозликка, ортиқча ҳашамга йўл қўйилмайди. Кечада колхоз бадиий ҳаваскорлик тўгараги қатнашчилари беминнат хизмат қилишади. Тўйларни кўнгилли, шод-ҳуррамлик билан ўтказишга колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Шамси Назаровнинг ўзи бош-қош бўлиб туради.

Областимиз ҳаётидан бундай ибратли мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Нурота шаҳридаги «Бахт уйи»да ҳам никоҳ тўйларини давримиз руҳига ҳамоҳанг қилиб ўтказиш бўйича намунали ишлар қилинмоқда. Лекин ҳамма жойда ҳам аҳвол бир хил эмас. Тўкинлик қадрига етмаётган, одамийликни андишасизлик билан оёқ ости қилаётган, тўқликдан шўхлик чиқараётган кимсалар орамизда ҳамон учраб турибди. Улар «мен сендан кам эмасман, кўлимни қаерга узатсам етади», қабилида иш тутишади. Тўйларда спиртли ичимликларнинг турли хилларини ҳисоб-китобсиз келтириб ташлашади. Минг хил ноз-неъматни муҳайё қилиб, ўзларининг саҳийлигини кўз-кўз этишади. Афсуски, бундай «саҳийлик» оқибати кўпинча вой бўлиб чиқади. Бундан бирмунча вақт олдин Самарқанд шаҳрида бўлиб ўтган бир кўнгилхиралик фикримизнинг далилидир.

Самарқандлик Мухтор Нурмуҳамедов кўп йиллардан буён ветеринария врачи бўлиб ишларди. Анча вақтдан бери ўғли Бахтиёрни уйлантириш ниятида юрарди. Тўйни дабдаба билан ўтказиш фикри унга тинчлик бермай қўйди. Ахир, у назарга ҳам илмайдиган айрим ҳамшаҳарлари босар-тусарини билмай, элга ош бериб турганида кимсан, ветеринария врачига камсуқумлик қилиш ярашармиди? Мухтор Нурмуҳамедов камтар кишилардан эмас, балки сохта обрў ва шуҳратга ҳавас қилган тоифадаги кишилардан нусха олишга интилди. Тўйга бутун шаҳарни чорлади, столларни минг хил анвойи ноз-неъматлар, спиртли ичимликлар билан тўлдириб ташлади.

Баъзи бекорчи ҳангоматалабларга Мухтор Нурмуҳамедовнинг бу «саховати» ёқиб тушди. Ичкиликбозлик авжига чиқди. Келин-куёв шаънига айтилган гаплар маст-аластларнинг валақлаши билан алмашинди. Айниқса, кайфи ошиб қолган Ҳафиз Баракаевнинг қилиғи ҳаммасидан ошиб тушди. У ҳамшаҳри — Самарқанд ремонт-қурилиш трести автобазасининг слесари Исом Исроиловни ароқ шишаси билан урмоқчи бўлди, қулоқда турмайдиган сўзлар билан ҳақорат қилди.

Ароқ Ҳафиз Баракевни ваҳшийлаштириб юборган эди. У тўйдан чиқиб, ҳақорат қилингани учун хафа бўлиб уйига қайтаётган Исом Исроиловга яна ташланди, унга бир неча марта пичоқ ўқталди. Ҳайриятки, орага шериклари тушиб, уни тинчлантиришди.

Биз бу мисолни шунинг учун келтирдикки, тўйларда ичимликни меъёри билан ишлатишни ҳар биримиз пухта ўйлаб кўришимиз керак. Акс ҳолда, мана шунақа хунук воқеалар юз бераверади. Тўғриси, «Тўйни фалончи ўтказади, пул ўзининг чўнтагидан кетади», деган фикр билан кўпчилигимиз бу масалага юзаки ёндашамиз. Маҳалла жамоатчилигидан ташқари партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари, хотин-қизлар Советлари маросимларида спиртли ичимликларни кескин чеклаш ёки тақиқлаш учун курашни авж олдирсалар, мақсадга мувофиқ бўларди.

Яхши эсимизда, бундан бир неча йил муқаддам Оқдарё районидаги «Коммунист» колхози правлениеси ва партия ташкилоти тўйларни мутлақо спиртли ичимликсиз ўтказиш юзасидан ажойиб ташаббус бошлаган эди. Дастлабки вақтларда бунга қатъий амал ҳам қилинди. Бироқ кўп ўтмай, «Бунинг иложи йўқ экан» деган қарорга келишди: яна дастурхонга, аввал, яширинча, кейин эса очиқчасига ароқ тортиладиган бўлди. Назаримизда, юқорида эслатилган ташаббусни тиклаб, қайтадан жонлантириш ва ҳамма жойда кенг ёйиш лозим.

Маросимларда нон эҳтиёждан ортиқча синдирилади. Янги меҳмон келиши билан бурдалар йиғиштирилиб, яна иссиқ нон тортилади. Ҳозир нима кўп — тўй кўп. Ҳар бир маҳалла, ҳар бир қишлоқда тўй бўляпти. Магазинлардан қоплаб ун олиб ишлатаётган тўй эгалари мана шу ноз-неъматлар юзлаб ҳамшаҳарлари ва ҳамқишлоқларининг ризқ-насибаси эканлигини, бир кунлик тўйда уларнинг бир неча кунлик ризқини совуриб юбораётганликларини ўйлаб кўришса бундай исрофгарчилик, нонтепкилик бўлмас эди, албатта. Ҳа, ноннинг увоғи ҳам нон, деган гап бор. Уни увол қилмайлик, исрофгарчиликка ружу қўяётганларни тартибга чақирайлик.

Маълумки, тўйларимиз санъаткорларсиз ўтмайди. Лекин очиғини айтсак, санъат нималигини тушунмайдиган, қўшиқ ва музика деганда кўз олдига пулни келтирадиган баъзи отарчилар наъмаси жуда жондан ўтиб кетди. Улар санъатни элга манзур қилиш ҳақида эмас, чўнтакларини қаппайтириш тўғрисида ўйлашади. Алмисоқдан қолган ҳар хил олди-қочди қўшиқларни микрофон орқали варанглатиб айтиб, қўни-қўшниларнинг асабларини бузишади. Тайини йўқ бундай отарчилар Самарқандда ҳам беҳисоб. Наҳотки, уларни тийиб қўйишнинг иложи бўлмаса?!

Тўйларни ўтказиш тартибини албатта, келишиб олиш зарур. Баъзи қишлоқларда никоҳ кечалари жуда кечикиб, соат ўн бир, ҳатто ўн иккида ҳам бошланади. Самарқанд районидаги «Ленин байроғи» колхозида одат шунақа экан. Масалан, хўжалик марказида ўтган бир тўй соат ўн иккига яқин очилди. Устига-устак, ўтириш-туриш, санъаткор хизмати, ўйин-кулгида мазаматра бўлмади. Айниқса, ўқувчилар ва мактаб ёшига етмаган болаларнинг давра атрофида айланиб юришгани, баъзилари ўйнаганида уларга пул қистирилгани кўпчиликнинг таъбини хира қилди. Аммо, афсуски, на тўй эгалари ва на тўйга бошчилик қилаётган кишилар бундай хунук воқеанинг ёшлар тарбиясига салбий таъсир ўтказишини, уларни тайинсиз музика янграётган даврадан чиқариб юборишни хаёлларига ҳам келтиришмади.

Хуллас, янгича урф-одатлар ва анъаналарни тарғиб этиш, аҳоли ўртасида кенг ёйишда ҳали олдимизда жуда кўп вазифалар турибди. Бу муаммоларни ҳал этиш, учун ҳаммамиз бир ёқадан бош чиқариб курашайлик. Токи, тўйлар, турли хил маросимлар давримизга муносиб бўлсин. Машаққатли меҳнатимиз самараларини ҳуда-беҳудага совуриб, ноўрин ҳавасларга берилмайлик. Сохта шуҳрат кетидан қувиш кейин пушаймон келтиради. Ана шуни асло эсдан чиқармаслик лозим.

В. АБДУЛЛАЕВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги.

СПОРТ

ФУТБОЛ

ПЕШҚАДАМ ЎЗГАРМАДИ

Бир ҳафталик танаффусдан сўнг олий лига командалари яна майдонга чиқишди. Навбатдаги 26-тур ўйинлари кескин спорт курашлари остида ўтди. Мамлакат чемпионлари — Минск динамочилари ва «Торпедо» (Москва) учрашуви билан навбатдаги тур бошланди. Томонлар дарвозаларга биттадан тўп киритиб икки очкони бўлиб олдилар. Динамочи Гуринович рақиб дарвозасига тўп киритиб, энг кучли ҳужумчилар сафини бошқармоқда. Унинг ҳисобида 16 тўп бор.

Турнир пешқадами—«Днепр», Киев динамочиларини қабул қилиб, 2:1 ҳисобида ғалаба қозонди. Днепропетровсклик футболчилар 35 очко билан карвонбошилик қилишмоқда. Қолган учрашувларда қуйидаги натижалар қайд этилди. «Шахтёр» — «Металлист» — 1:0, «Нистру» — «Торпедо» (Кутаиси) — 1:2.

* * *

СССР спорт комитети футбол бошқармаси Тошкентнинг 2000 йиллиги байрам қилиниши муносабати билан «Пахтакор» — «Торпедо» (Кутаиси) командалари ўртасидаги учрашувни 10 сентябрдан 11 сентябрга кўчирди.

«СПАРТАК» — ҒОЛИБ

Испаниянинг Хихон шаҳрида ўтказилган халқаро мусобақалар тугади. Москва спартакчилари унинг ғолиби бўлдилар. Ҳал қилувчи учрашувда совет спортчилари Мадриднинг «Атлетико» клубини 2:1 ҳисобида енгишди.

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ✻ ЭЪЛОНЛАР

ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНЛИ АКАДЕМИК И. П. ПАВЛОВ НОМИДАГИ САМАРҚАНД ДАВЛАТ МЕДИЦИНА ИНСТИТУТИ КУНДУЗГИ ВА КЕЧКИ ТАЙЁРЛОВ БЎЛИМИГА

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

УҚИШ МУДДАТИ 8 ОЙ.

Тайёрлов бўлимига ўрта мактабни битиргандан сўнг қуйидаги ихтисослар бўйича ишлаган шахслар қабул қилинади: саноат корхоналари, қурилиш, транспорт ва алоқа геология-разведка ташкилотларининг илғор ишчилари, колхозчилар, совхозларнинг ишчилари, Қуролли Кучлар сафидан қайтганлар, кичик медицина ходимлари (санитаркалар ва касалларга қарайдиган ҳамширалар).

Ишчи, колхозчилар мактабни битиргандан сўнг камида бир йиллик узлуксиз иш стажига эга бўлишлари керак. Санитаркалар ва кичик медицина ҳамширалари ўрта мактабни битиргандан сўнг мазкур ишда камида 2 йиллик стажга эга бўлишлари керак. Кичик медицина ҳамширалари ўз ташкилотларидан йўлланма билан келган бўлсалар кундузи ўз ихтисослари бўйича ишни давом эттириш шарти билан кечки тайёрлов бўлимига қабул қилинишлари мумкин.

Корхонада, колхозда ишлаётган ишчининг охирги иш стажи узлуксиз бўлмоғи керак. Ўрта медицина ўқув юртини битирган ҳамшира ва фельдшерлар тайёрлов бўлимига қабул қилинмайдилар. Бўлимга ёшларни танлаш ва йўлланма бериш даволаш муассасалари, саноат корхоналари, қурилиш, транспорт ва алоқа ташкилотларининг раҳбарлари ва ҳарбий командирлари томонидан партия, комсомол ва касаба союз ташкилотларининг тавсиясига биноан амалга оширилади.

СССР Қуролли Кучлари сафидан қайтганларга ҳарбий қисмлар бошлиқлари томонидан берилган йўлланма 1 йилгача ўз кучини сақлайди. Мазкур муддат тугагандан сўнг қўшимча равишда иш жойидан характеристика тақдим этишлари керак: ариза, протокол номери ва ишлаб чиқариш мажлисининг муддати кўрсатилган ва тайёрлов бўлимлари учун мавжуд формада бўлган йўлланма, сўнгги иш жойидан корхона раҳбари, партия, комсомол ва касаба союз ташкилотлари томонидан тўлиқ ишлаб чиқариш характеристикаси, корхона раҳбарлари томонидан тасдиқланган меҳнат дафтарчасининг копияси ёки меҳнат кунларининг сўнгги минимуми кўрсатилган колхозчи меҳнат дафтарчасининг копияси.

Ўрта мактабни битирганлиги тўғрисидаги ҳужжат (асл нусхаси), соғлиғи тўғрисидаги медицина справкаси (286-форма), 8-та фотосурат (3х4 см. размерли бош кийимсиз).

Паспорт ва ҳарбий билет шахсан кўрсатилади.

Тайёрлов бўлимига ҳужжат топширувчиларнинг диққатини қуйидагиларга алоҳида жалб этамиз: ҳамма ҳужжатларга штамп, берилган муддати, раҳбарларнинг имзоси, фамилияси, исми аниқ ва равшан кўрсатилиши шарт.

Кечки бўлимга ҳужжатларни қабул қилиш 10 сентябргача, кундузги бўлимга 1 октябрдан 10 ноябргача амалга оширилади.

Ҳарбий хизматдан бўшаб келганлар учун кечки бўлимга 30 ноябргача, кундузги бўлимга 15 январгача қабул қилинади.

Ҳужжатларни абитуриентлар шахсан топширадилар.

СамМИ тайёрлов бўлимига ҳужжатларни қабул қилиш комиссияси томонидан 1 октябрдан 10 ноябргача амалга оширилади.

Тайёрлов бўлимига ариза топширган ҳар бир киши тайёрлов бўлимига қабул комиссияси аъзолари билан асосий умумтаълим предметлар: физика, химия, биологиядан суҳбат ўтказилади.

Суҳбат 10 ноябрдан 25 ноябргача ўтказилади. Суҳбат ўтказишдан мақсад тайёрлов бўлимига кирувчиларнинг ўрта мактаб билимлари бўйича қай даражада тайёр эканликларини, билимдан ташқари у ёки бу предметнинг маълум қисмлари бўйича бўш томонларини аниқлаб, ўқиш жараёнида уларга эътибор беришдан иборатдир. Бундан ташқари суҳбат вақтида тингловчиликка номзоднинг умумий савияси, танланган ихтисосга мойиллиги ҳам аниқланади.

Суҳбат натижалари бўйича тайёрлов бўлимига қабул қилиш институт ректорининг буйруғи билан 25 ноябрдан 30 ноябргача ўтказилади.

Тайёрлов бўлимида институтга кириш учун лозим бўлган фанлар бўйича: физика, химия, биология, адабиёт, ҳамда рус тили, жамиятшунослик, жисмоний тарбия предметлари бўйича машғулотлар олиб борилади.

МАШҒУЛОТЛАР 1 ДЕКАБРДАН БОШЛАНАДИ.

Тайёрлов бўлими тингловчиларига ўқиш даврида 1 курс студентлари учун белгиланган миқдорда стипендия тўланади ва улар ётоқхона билан таъминланадилар.

Тайёрлов бўлими тингловчилари ўқиш тугагандан сўнг (физика, химия, биология, адабиёт (иншо) кириш имтиҳонлари топширадилар.

Битирув имтиҳонларини муваффақиятли топширганлар СамМИ I курсига имтиҳонларсиз қабул қилинадилар.

Кечки тайёрлов бўлимига ҳам қабул қилиш қоидалари худди юқоридагидек.

Кечки тайёрлов бўлимига ҳужжатларни қабул қилиш 10 сентябргача давом этади. 11 сентябрдан 20 сентябргача суҳбат ўтказилади.

Суҳбатдан муваффақиятли ўтганларни кечки тайёрлов бўлимига тингловчи сифатида қабул қилиш 25 сентябрдан 30 сентябргача ўтказилади.

УҚИШ 1 ОКТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Уқиш муддати 10 ой.

Битирув имтиҳонлари июль ойида бўлади.

Битирув имтиҳонларидан муваффақиятли ўтганлар институтнинг 1 курсига қабул қилинадилар.

Кечки тайёрлов бўлими тингловчиларига стипендия тўланмайди.

Бошқа область ва районлардан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Бизнинг адрес: Самарқанд шаҳри, Житомир кўчаси, 6-уй, тайёрлов бўлими.

Ўзбекистон ССР саноатлаштирилган паррандачилик бошқармаси коллективи парранда гўшти етиштириш бўйича Андижон бирлашмасининг бош директори

Аъзам ҲОЖИЕВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент давлат педагогика институти ректорати, партия, касаба союз ташкилотлари ва умумий педагогика кафедраси коллективи шу кафедра доценти Н. Валиевага умр йўлдоши

Султонмурод БОЙМУРОДОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этадилар.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

23 АВГУСТ, СЕШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Монастирдаги никоҳ. 12.05 — Мультфильм. 12.15 — Ҳужжатли фильм. 12.45—15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильм. 16.45 — Сухановода ёз. 16.55 — Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар. 17.25 — Чўққига йўл. 17.55 — РСФСР халқ артисти А. Тихонов чалади. 18.25 — Расмларда қуёш акси бор. 18.40 — Фан ва турмуш. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Мультфильм. 19.40 — Руминиянинг миллий байрамига. 20.30 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Қувноқ болалар. 23.15 — Спорт ҳафталиги. 23.45 — Дунё воқеалари.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Махсус сон. Бадиий фильм. 10.40 — Болаларга ҳайвонлар ҳақида. 11.10 — Сен қонунни биласанми? 11.55 — Француз тили. 12.25 — Ўсмирлар ижоди. 12.50 — Болалар учун фильм. 13.50 — Ҳужжатли фильмлар. 15.20 — Ҳунар-техника билим юртларида нимага ва қандай қилиб ўргатишади. 14.35 — Халқ куйлари. 14.50 — Ҳамиша саломат бўл. 15.50 — Сув спорти. Европа чемпионати. 16.20 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Сув спорти. Европа чемпионати. 19.20 — Қурилиш ва архитектура. 19.30 — Инсон ва қонун. 20.00— Онамларнинг мактаби. 20.30 — Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар. 20.45 — Сув спорти. Европа чемпионати. 21.15 — Ҳаёт жилолари. Ҳужжатли фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Бадиий фильм. 1- ва 2-сериялар. 23.50 — СССР халқ артисти Б. Штоколов концерти.

ТОШКЕНТ-I. 12.35 — Ёшлик. 13.25 — Концерт. 14.10 — Қамал. 1-фильм. Луга мудофаа чизиғи. 16.00 — Қуёшли ўлкада. Телефильм. 18.05 — Мультфильм. 18.15 — Хайрлашув гулханлари атрофида. 18.45 — Эврика. 19.30— Ахборот. 19.45 — Тошкентнинг 2000 йиллигига. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Тошкентнинг 2000 йиллигига. 21.30 — Время. 22.05 — Қорақалпоғистоннинг пахта далаларида. 22.25 — Қамал. 2-фильм. Пулково меридиани. 23.40 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 9.00—16.25 МТ-II. 18.15 — Қаҳрамонлик балладаси. 18.45 — Ўқитувчи экрани. 19.15 — Шаҳар остидаги саройлар. Телевизион фильм. 19.30 — Гражданин, жамият, ҳуқуқ-тартибот. 20.00 — Янгиликлар. 20.25 — Бронза қуш. Бадиий фильм. 2-серия. 21.30 — МТ-II.

24 АВГУСТ, ЧОРШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Мультфильмлар. 10.20 — У сизни севади. Бадиий фильм. 11.40 — Киносаёҳатчилар клуби. 12.40 — Концерт. 13.10 — 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.20 — Рус тили. 16.55 — Горнчилар қаердасиз. 17.40 — Қадрдон ўлка тароналари. 17.50 — Ҳамма нарсани билишни истайман. 18.15 — Ёшлар адреслари. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Мультфильмлар. 20.00 — Кафедра. 21.30 — Время. 22.05 — Кафедра. Спектаклнинг давоми. 23.00 — Дунё воқеалари. 23.15 —Сув спорти. Европа чемпионати. 24.00 — Футбол. Жальгирис — Динамо.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Ҳужжатли фильм. 10.10 — Совет тасвирий санъати. 10.55 — Сизга манзур шеърлар. 11.25 — Ота-оналар, Сизлар учун. 11.55 — Немис тили. 12.25 — Болалар учун фильм. 13.40 — Илмий-оммабоп фильмлар. 14.20 — Москва шаҳар Восход болалар хор мактабининг чиқиши. 14.50 — Фойдали ўйинлар. 15.50 — Мультфильмлар. 16.20 — 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Яхши ном. Ҳужжатли фильм. 19.20— Фильм-концерт. 19.30 — В. И. Савин хотираси учун волейбол бўйича халқаро турнир. 20.00 — Сув спорти. Европа чемпионати. 20.30 — Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар. 20.45 — Хатларингиз асосида. 21.30 — Время. 22.05 — Бадиий фильм. 3—4-сериялар. 23.50 — С. Рахманинов. 1-соната. Ре-ми-нор.

ТОШКЕНТ-I. 12.35 — Бирга бўлсак ҳаммамиз. 13.15 — Концерт. 13.55 — Интилганга толе ёр. 15.15 — Қамал. 2-фильм. Пулково меридиани. 16.30 — Телефильм. 18.05 — Мультфильм. 18.25 — Ёшлик. 18.45 — Ижод саҳифалари. А. Чайковский туғилган куннинг 70 йиллигига. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Инсон ва қонун. 20.15 —Ноз-неъмат бунёдкори. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Бугун оламда нима гап. 22.20 — Қамал. 3-фильм. Ленинград метрономи. 24.00 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.25 — МТ-II. 18.10 — Фильм-концерт. 18.50 — Бухоро. Телевизион фильм. 19.00 — Қизиқарли математика. 19.30 — Телевизион фильмлар. 20.00 — Янгиликлар. 20.25 — Бронза қуш. Бадиий фильм. 3-серия. 21.30 — МОСКВА-II.

РАДИО

23 АВГУСТ, СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Лирик концерт. 9.30 —Дўстлик байроғи. 12.10 — Ишчинома. 13.00 — Чорвадор. 14.00 — Табаррук замин. Тошкентнинг 2000 йиллигига. 19.25 —Ёшлик.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

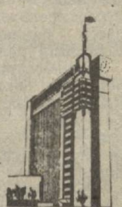

БИЗНИНГ АДРЕС:
700000, Тошкент-П.
Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР
Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 33-21-43, 32-53-16. 32-53-20, 33-11-49, 32-54-13.